

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28 Cor.
Pe un jum. . . 14 "
Pe o lună . . . 2:40 "

Nrul de Duminecă:

Pe un an . . . 5 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 ff.
Manuscripte nu să ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Pro domo.

De Octavian Goga.

Dragul meu prieten,

Mă întorc dela Luvru. De trei săptămâni sânt pelerinul acestui minunat sarcofag al gloriei omenești. Zi de zi îi urc treptele de marmură, rătăcesc pe coridoarele nefârșite, mă opresc dus pe gânduri la sicriul unui rege assirian, îmi plec ochii, tulburați de zîmbetul unui sfînx, ori mă pierd în jocul de lumini și umbre în cari penelul lui Rembrandt a prins viața. Nicăiri nu simți, ca aici, răsufletul veșniciei. Năzuințele omenești vin de departe, din începutul vremilor și își aruncă străfulgerarea în viitorul necunoscut. Toate câte le vezi în jur de tine, întreg acest țințirim în care dorm alături Dionysos și Astarte, nimfe, centauri, satyri, — bieți idoli prăbușiți — și atâtea întrupări chemate la viață de crucea lui Christos, toate aceste crîmpeie rupte din eternitate par niște meteori, cari se desfac din haos, taie o dungă de lumină pe albastrul boltii nemărginite și trec mai departe... Cum le privești așa și le lași să-ți se strecoare pe dinaintea ochilor, simți că fie-care și-a picurat în suflet ceva, că fie-care a alungat câte-o patimă din încăperile tale ascunse și-a pus în loc un gând nou, o simțire mai curată... Și când te depărtezi ești mai ușor, mai bun, mai limpede. Te învăluie încă multă vreme farmecul dureros și blând al trecerii eterne și întorcându-te acasă în astfel de clipe, în odăita ta singuratică, cum stai așa, răzîmându-ți în palme fruntea înfierbântată, ești un judecător mai drept ca de alte ori...

În astfel de clipe sânt eu, dragă prietene, acum când cetesc scrisoarea ta cu rîndurile ei liniștite, cu scriitura lor calmă și adusă frumos pe hîrtie, ca niște șiruri de măgele. Tu îmi trimiți vești din Ardeal, îmi povestești de frământările de pe pămîntul meu și îmi spui așa de frumos să rămân cât mai mult departe, să-mi scald sufletul în lumina occidentului și să cobor cât mai rar pe arena îngustă a hărțuierilor noastre de acasă, cari sânt mici și ingrate. Iar ca dovadă a acestei întunecimi de inimă și de minte îmi trimiți și câteva foi din gazeta dela Budapesta, în care domnul Birăuț și niscai prieteni anonimi ai dînsului mă înjură și caută să-mi facă apa în toate chipurile. De încheiere mai adaugi cu oarecare mostrare bătrânească, care pe tine te-a prins totdeauna: "...Am fost în veci de părerea, că scriitorul trebuie să păstreze distanța. Să fie un observator, care privește dela mal fluviul larg și murdar al vieții. Să nu se arunce în valuri. Ți-am spus de atâtea ori, că mi-se pare o cheltuielă inutilă de nervi și de energie, ca tu, în loc de-a rămânea în izolarea splendidă a unor probleme artistice, să te apropii de realitatea vulgară a vieții noastre. Dacă o faci, iacă ce pătești... Birăuții și vice-birăuții se svârcoleșc în mocirlă și noroiul stropește... De ce nu m'ascuți și nu te dai la o parte?..."

Așa închei tu și eu îți recitesc din nou rîndurile cumiții... Am răsfoit și paginile cari au părăsit tiparnița din Budapesta, le-am cântărit cu toată liniștea pe care mi-o dă depărtarea și bine înțeles, că urmez sfatul tău: n'am să mă bat nici cu Birăuț, nici cu muschetarii lui anonimi, fiindcă, cum spuneam deunăzi, ar fi cam ridicol să apuci praștia ca să turtești ploșnițe... Dar ar fi și cam inegală bătălia asta, doar' vezi bine că eu nici odată n'as fi în stare să arunc atâtea injurii grosolane, câte poate suporta un anume soi de epiderme... Aștept deci să năpârlescă din

nou celebrul „organ”, să-și schimbe gazda, să ajungă oameni cu răspundere în fruntea lui și atunci sânt gata să dau socoteală ori când... Cu dragă inimă dau lămuriri de ordin general, dacă mi se cer, îmi spun credințele în lucrurile, unde cred că așa putea fi de folos, ba sânt dispus să satisfac chiar și curiozități inocente: cât plătesc pensionul la Paris, de unde iau banii, ca să-mi achit biletele de tren și alte chestiuni importante, fără de cari neamul nostru nu poate merge înainte. Până atunci însă spada mea de Toledo va rămânea în teacă.

Dar tu ridici o problemă în rîndurile tale, pe care o discut bucuros și de care vreau să mă apropii acum, cu desăvârșită sinceritate, pe care și-o dă atmosfera de seninătate a Luvrului.

— „Scriitorul să păstreze distanța...” Pare-că aud vorba ta, cum curge potolită, căutând să-mi îndrume valurile vieții într-o matcă prielnică. Și cum stau aici departe în liniștea unei odăite de student, singur și fără nici un prieten, sufletul mi se duce înapoi, trece granița de graniță, își desfășurează zăgăzurile și amintirile curg...

Să păstrez distanța... Cât de înțelept e sfa-tul tău, iubite prietene — și poate că ai dreptate, dar eu n'am să-l urmez nici odată. Viața care curge dinaintea mea mă chiamă, îmi sbuciumă inima și-mi înfierbântă tâmplele. Problemele ei mă agită, chioul ei mă tulbură, războiul ei nu-mi dă odihnă. Înzadar trag o-bloanele și închid fereastra, degetele ei aspre îmi bat la geam și mă smulg din pacea senină a artei eterne. Pe semne din așa aluat sânt croiți unii oameni, să nu-și poată închide sufletul într-o casuță de melc, să le fie inima ca harfa lui Aeol, pe care vîntul o atinge și-o face să cante psalmodii împletite din undele lui. Așa sânt unii; un înger ori un demon pe care îl poartă în ei, îi împinge la luptă și nu le dă răgaz, glasul lor trebuie să răsune în strigătul celor mulți și numai după ce-au plâns cu cei nenorociți ori s'au bucurat cu cei alințați de soartă, pot să se întoarcă din nou în pacea unei liniști creatoare. Poate, că nu-i aceasta calea care duce la nemurire, poate că drumeții mari ai lumii s'au știut încercui totdeauna în seninătatea olimpiacă a artei lor, poate, că tronul lor a fost prea sus, ca să străbată până la înălțimea lui vaiorul mulțimei... Poate, dar eu, un biet trecător pe acest drum fără sfârșit, eu n'am înțeles nici odată această strălucire înghețată și la dreptul vorbind am cam sgruburit în apropierea ei...

Tu zîmbești înțelepțește și miști din cap, gândindu-te la mizeriile vieții?... Da, se înțelege, că seninătatea asta a izolării, păstrarea distanței e mai agreabilă pentru spiritele aristocrate, e mai ferită de nota vulgară a vieții, e mai la adăpost. E și mai comodă, mai curată, dacă vrei... Afară în largul războiului e primejdie și mult noroi. Afară se împart ghionturi, se urlă durerile cari sapă sufletul și în fierberea asta se încrucșează uneori patimi urîte. Adese te întorci rănit și totdeauna plin de praf, pe când acasă e calm și blândete, acasă te așteaptă odihna perinelor moi și mirosul delicat al unui trandafir în pahar. Și cu toate astea, acolo în praf de pe uliți se seamănă gândurile și speranțele din cari nasc îndemnuri ce schimbă temelii lumii. Și crede-mă, că e un suflet îngust acel petronian, crede-mi că avântul lui nu va deschide porțile eternității, dacă în clipa când trecându-i pe sub ferești valul imens al mulțimei, care urlă și blastamă de foame, el se va trage în cămara lui tîmniță și, cu ochii robiți de ritmul formelor gingașe, va scrie un sonet Venerei de Milo. E un meșter cinic acest adorator al

marmurei reci, e un neputincios cu aripile frînte, nu e adevăratul artist, fiindcă arta nu fuge de marile dureri ale vieții...

Stau și mă gândesc acum la povestea mea umilă, care ar putea fi trecută sub tăcere, dacă nu m'ar sili s'o scormonesc glasul răgușit al pismeii și neputinței. Mă poartă gândul în trecut și-mi plimb ochii peste petecul de viață de vre-o cinci ani încoace, de când m'am așezat în Sibiuul nostru. A, de sigur, urmând programul tău, ar fi fost mai lipsită de sbucium, ar fi fost de toată frumuseța viața asta, să fi rămas „numai poet”, cum spui tu cam lapidar. Iar stai să socotim. Cît așa fi azi de respectat de bunii noștri cetățeni, cum mi-ar zîmbi de binevoitor cutare „notabilitate”, cum m'ar arăta cu degetul matroanelor și m'ar aduce de exemplu iubiților copilăși... N'ar fi trebuit, decât să „păstrez distanța”... Atunci când am trecut mai întâi pragul biroului meu la „Asociație” să mă fi înfașurat în mantia mândriei mele de slugitor al lui Apollo, să stau departe de sgomot, să trec zîmbind impasibil ori enigmatic, să mă vadă lumea pe câte-o bancă de „sub arini”, singur, cu obrazul rumen de sărutarea muzeilor, și tot la două săptămâni să iasă la tipar câte un cântec de proslăvire a lui Mihai Viteazu... Ce frumos, nu-i așa? În lume trebuia să cobor arare, să spun versuri anacronice când vecinii mei vorbesc de posnele alegerii de popă în Sebeșul-săseșc, să-mi trec mâna prin plețe și să mă strămb frumos, când cocoana cutare îi șoptește feței la spatele mele: „ia sama, draga mamii, așa sânt poieții”... O, atunci câte n'ar fi altfel, dragul meu prieten... Atunci așa avea cu câteva volume mai mult, atunci finanțele mi-ar fi mai ordonate și respectul mai unanim, atunci așa fi sus, mândru, sfidător, sănătos și obraznic, ca un cocoș, care cu gușa plină de grăunțe cântă cucuricu din vârful unei grămezi de gunoi...

Așa, că n'am urmat această rețetă de filosofie a vieții, că n'am păstrat distanța, firește roadele sânt amare. Am părăsit în atâtea rînduri răcoarea dulce a Olimpului, ea să cobor în arena patimilor și durerilor zilnice. Am crezut, că un suflet curat pus ori și unde, își revărsa lumina lui, ca un opaiț în întunecimea unei chilii... Am crezut, că îndrăzneala cinstită, care se naște în sufletele robite de frumos, trebuie dusă acolo în marele atelier al vieții, unde se dospesc forțele unui popor. Așa am crezut și așa am mers înainte: am făcut gazetă în care am răscolit păcate, am tras de păr necinștea și am lovit la mir ipocriți, am aruncat suflet și nervi, am iscălit polițe și-am răgușit la adunări de popor, am alergat prin ungherele Europei să bat treptele muzeelor și să zgribur sub porțile de triumf... Și așa nelodinit, urmând înainte drumul unor hotărîri nestrămătate, stau și astăzi în fața vieții, lipsit de considerația deaproapei, batjocorit cam tot la patru săptămâni de dl Iorga, cam încurcat în datorii și insultat de scribii lui Birăuț, așa mai trăiesc încă, și de-aici, din colțul Parisului, din odăita asta sărăcăcioasă, îmi trimit acasă gândurile. Negreșit, că mult noroi m'a stropit în acest drum pe care mi-am risipit sufletul, dar dragă prietene, acest noroi mi-a atins numai haina: inima mi-am păstrat-o curată... Și, cine știe că pe urma semănăturii mele va resări ceva...

De aceia, lasă-mă să merg și mai departe pe acest drum și să renunț pentru totdeauna la norma orațiană din „*odi profanum vulgus*”... Lasă-mă să rămân ce-am fost și până azi: un glas smuls din vaiurul celor mulți... Cât despre visuri de „șefie” și alte grave calități de „ilustru bărbat”, să nu mai vorbim. Nu-mi

trăznesc prin minte, dragul meu, asemeni amibiții și te asigur, că atâta tinereță voi avea totdeauna, ca să nu rîvnesc un loc în fruntea mesii...

Și acuma, de încheiere, o amintire răzleață, care-mi vine în condei. În pribegia mea am ajuns odată pe coastele Vesuvului. Sub cerul albastru urcam câmpiile întinse de lavă moartă, de asupra căreia crescuse iarba... Oprit o clipă, stau și mă uit spre vîrf. Era întunecat și din craterul aprins se ridicau suluri negre de fum. M'am înfiorat în clipa asta, trupul mi s'a recit... Mi-am dat seama, că sub picioarele mele clăcotește o lume care se sbuciumă necontenit și în orice clipă poate acoperi cu torente de foc întreg cuprinsul. Și cum am stat așa pironit locului, cu sufletul stăpănit de fiori, privirea mi-a rătăcit departe... Și închipuiește-ți ciudățenie, ce am văzut! La vre-o douăzeci de pași de mine, un animal tacticos, liniștit și cuminte își vedea de treabă. Păștea seriosul măgar și Vesuvul fumega mai departe... De ce rîzi? Mi-ai ghicit vorba. Da, așa am vrut să zic: mulți măgari avem noi în Ardeal, cari pasc pe coastele Vesuvului nostru...

Cât vom mai putea, să ne ținem încă de parte de ei, dragă prietene.

Paris, Decembrie.

Demisia d-lui Octavian Goga din comitetul partidului național. *Precum sâniem inform-ți dl Octavian Goga și-a înaintat demisia din comitetul central al partidului național.*

Chestiunea noastră națională în Camera României. Din București ni se scrie: În ședința de Miercuri a Camerei deputaților a luat cuvântul, în discuția la adresă, și fostul ministru conservator Tache Ionescu. În discursul său dl Tache Ionescu a făcut și următoarele declarații privitoare la chestiunea noastră națională și atitudinea României oficiale:

«D-lor, eu cred că un parlament este cu atât mai respectabil cu cât este mai serios, și că într'un parlament nu se aduc decât chestiunile în care se poate da o soluțiune practică.

Chestiunea Românilor din Ungaria nu poate veni aci la tribună în mod util decât atunci când un om cu răspundere va spune că cunoaște el o politică de urmat pentru acest Regat, politică

care să corespundă în acelaș timp la dublul țel: de a asigura siguranța Regatului și de a aduce îmbunătățirea reală a Românilor din afară. Până atunci nu e o chestiune de politică, în care parlamentul să poată să hotărască într'un fel sau în altul. Dacă în parlamentul din Viena este natural ca un deputat să aducă chestiunea aceasta, este pentru că între parlamentul din Viena și cel din Budapesta, sînt legături comune, dinastie comună, afaceri externe comune, armată comună, prin urmare este o influență legitimă care se poate exercita dintr'un parlament în altul. Iar dacă, d-lor deputați, scopul unor asemenea declarațiuni ar fi numai ca să repetăm în lumea întreagă că nu este om politic din România în a cărui conștiință chestiunea Românilor de pretutindeni să nu fie a doua în rînd după chestiunea existenței și siguranței Regatului, cred că ar fi să facem o insultă țării acesteia ca să credem că e nevoie să se repete această declarațiune, căci cine ar declara contrariul nu l-ar credeți nimeni nici în țară nici în străinătate. (Aplauze).»

Contele Apponyi urgitând reforma electorală. Sa întâmplat și aceasta bizarerie, — la sfârșitul ședinței de ieri a camerei. Desigur însă că asupra modului cum crede giraful parlamentului ungar soluția acestei reforme, n'avem nici o nedumerire. Aceiaș idee fixă se străvede din toate cuvântările sale, cele atât de »celebre«, căci mentalitatea lui tipică a scăpat de mult din căpăstrul raționamentului firesc și logic.

— A pune în discuție — a spus el Sâmbătă, guvernului — întâi reforma legii militare și numai pe urmă reforma electorală, înseamnă de-adreptul un regres pe calea pe care progresează politica națională ungurească... Toate chestiunile trebuie suspendate până când națiunea nu-și va fi regăsit voința prin a și consulta păturile sale largi...

Dacă ar fi după contele Apponyi dreptul electoral ar trebui deci limitat la marginile etnice ale poporului unguresc. Dar nici în declarația asta măcar nu e sincer patrioticul nostru conte, după ce sentimentele sale feudale sînt prea notorice. Și n'a fost nici opoziția ungurească sinceră când a aplau-

dat aceste declarații eufemiste, căci dacă i-ar mai fi rămas un dram de cinste și o-norabilitate politică, datoria ei de căpetenie ar fi să obstrueze până în pânzele albe orice proiect care nu conține reforma electorală întemeiată pe votul universal.

Chestiunea băncii austro-ungară. Azi a intrat în desbaterea proiectului despre privilegiul băncii austro-ungare comisia financiară a camerei, după ce proiectul, întocmit în acelaș sens, se discută deja de două zile în camera Austriei. Discuția în comisia financiară ungară s'a pornit mai domoală decum prevedea guvernul și sînt șanse să se termine curînd. Proiectul a fost ieri combătut de profesorul universitar Földeș Béla și susținut de contele Tisza. Opoziția de asigurări continue în presă, că discuția din Cameră va obstrua proiectul. În acest caz, durînd discuția până în Ianuarie, banca austro-ungară va ajunge în starea de ex-lex.

Ședința camerei. Azi s'a terminat discuția generală la indemnitate și Luni se va intra în discuția pe paragrafi. Dintre oratorii imponderabili de azi s'a remarcat doar fostul cazac al »ideii« baronul de Banffy, ajuns acum să năpârlească în democrat. A cerut votul universal, dar numai cu garanția »caracterului unitar«. De încheiere discuția a răspuns tuturora ministrul de finanțe Lukács.

Consfătuiri militare și delegațiunile. Zilele viitoare vor avea loc la Viena niste importante consfătuiri militare. Moștenitorul de tron, care petrece acum în Germania, peste câteva zile se va rentoarce la Viena și vor începe apoi importante consfătuiri militare, sub președinția împăratului. Consfătuirile, precum se spune, se țin în chestiuni personale și administrative, dar vor fi atinse și chestiuni politice. Partea politică va forma obiectul discuțiunii delegațiunilor cari se vor întruni în Ianuarie.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Vieța literară.

Cum se judecă la noi scriitorii? — Câte-va cazuri din trecut. — Cazul cel mai recent. — Un prognostic.

De Il. Chendi.

Cînd zic »la noi«, mă gîndesc la publicul românesc din Ardeal. Și cînd vorbesc despre acest public îl împart în trei deosebite categorii. Avem mai întîi mulțimea însăș, poporul, care însă cade în afară de cercul preocupărilor noastre, deoarece numele scriitorilor noștri nu pătrund pînă în sufletul lui. Și asta nu ne miră: poporul german este mult mai înaintat ca al nostru și prin o anchetă recentă s'a dovedit, că țaranul german, întrebât de numele lui Schiller, pare a nu-l cunoaște și a nu fi auzit de dînsul. Avem însă a doua categorie de public, cea mai accesibilă pentru literatură, e tinerețul entuziast, sînt preoții și învățătorii, singurii noștri abonați credincioși la reviste și este pătura aceea de mijloc, care dă adevărata măsură a stărei noastre culturale. Cît pentru categoria a treia, compusă din oamenii cu carte mai multă și cu situații sociale mai sus puse, trebuie să presupunem,

după lipsa de înțelegere cu care se manifestă totdeauna, cînd e vorba de literatură, că ea este cît se poate de refractară față de activitatea scriitorilor. Clasa noastră zisă cultă, prin caracterul hibrid al culturii, prin pulverizarea preocupărilor ei zilnice și mai cu samă prin un fel de materialism de cea mai fudulă specie a avut, în mod ciudat, totdeauna o rezervă, dacă nu chiar un dispreț ușor față de producția literară dela noi. Am cunoscut un arhieru dela noi, care într'o convorbire mi a știut înșira aproape douăzeci de titluri din nuvele și romanele lui Jókay și nici un titlu de proză românească din Ardeal. Am convingerea, că dacă scriitorii ardeleni n'au fost mai bine apreciați la ei acasă, în raport cu talentul lor, vina o poartă în mare parte această a treia categorie a societății.

Nu știu zău, dacă ar fi să facem o cercetare amănunțită a motivelor, care au îndemnat pe atîția scriitori, atîtea temperamente și atîtea spirite originale, născute în Ardeal, să se expatrieze și să-și caute în alte provincii românești tărîmul de activitate, nu s'ar putea dovedi, că singura pricină a fost societatea care nu i-a înțeles și nu i-a știut folosi și care din nepricepere și intoleranță față de o mai liberă manifestare a spiritului, i-a înstrăinat dela sine. Motivele de ordin politic, cenzura scrisului și asprimea legilor de presă din Ungaria vin cu totul pe p'anus al doilea față de propriile noastre păcate. Un Gheorghe Lazăr a trecut granița din cauza opoziției ce a întâmpinat din partea societății sibiene. Atîția dascăli, făcători de minuni

prin școalele Moldovei și ale Munteniei, n'au plecat nici ei de voie bună. Atîția ziaristi mai noi și mai vechi, cu Slavici, cu Gorun și cu alții, cari își depun pe aiurea rodul energiei lor, n'au putut fi reținuți și îmbrățișați la ei acasă, unde lipsa lor e atît de evidentă.

Pe Bogdan-Duică, cel care manifestase în »Tribuna« cîteva vederi mai liberale în materie socială, regretatul protopop Hania l-a scos cu bița din curtea Seminarului! Pe Coșbuc l-am lăsat să plece, pe Popovici-Bănățeanul să mîdără, pe marele nostru nuvelist Agribiceanu îl lăsam popă la țară și pe Goga îl prigoinim cu turbare. Firește! Ce să faci societatea ardelenă, cu oamenii aceștia de prisos, cari nu știu decît să-și aștearnă gîndul și simțirea în pagini armonice, cari nu sînt nici măcar membri într'un club comitatens și nu fac decît să strice liniștea și digestiunea normală a fericțiilor burghezi!...

Niciodată însă nu s'a putut vedea mai bine, cît de sufocantă este atmosfera ardelenă pentru scriitorii ei, ca în cazul Goga. Niciodată nu s'a accentuat în mod mai tipic solidaritatea acelei clase, care opune o rezistență pururea brutală unei simțiri mai diferențiate și caută pe toate căile posibile să înăbușe orice acțiune menită să dea avînt și să urniască masa inertă și indiferentă.

Trăim într'o epocă fadă, cu oameni ștersi și lipsiți de inițiativă și cu o viață publică asemănătoare unei

Fabrică de parchete,

Cluj—Kolozsvár.

Fabrichează orice parchete din sterjar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de cherestrea în orice mărime, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a dușumelelor.

Educațiunea muzicală.

— Reflexiuni asupra articolului din Nr. 253 al »Tribunei«. —

Lugoj, 8 Decembrie,

Cu o deosebită plăcere am cetit prim articolul apărut în Nr. 253 al »Tribunei«, referitor la educațiunea noastră muzicală. Din parte-mi n'am nimic de adăugat, deoarece adevărul celor cuprinse în sus amintitul articol, e de netăgăduit.

Dacă totuși iau condiul în mână spre a-mi da la iveală și păreri mele, referitor la chestia desbătută atât de frumos în coloanele acestui ziar, o fac mai ales din cauza marelui desconsiderări a muzicii noastre naționale, din partea așa numitei clase inteligente române, și îmbrățișarea cu poftă atât de mare a muzicii străine.

De un timp mai îndelungat mă interesez, în privința muzicii, de programele concertelor ce se angajează la noi, atât de diletanți, cât și de artiști, constatând aproape la fiecare program de concert, că majoritatea pieselor ce se execută, sunt străine. Mai ales ce privește muzica instrumentală.

E un fapt acesta atât de dureros, deoarece — har Domnului — dispunem și noi Românii de piese muzicale pentru pian, vioară etc., cari ar face onoare oricărei literaturi muzicale străine.

Amintesc numai piesele pentru muzică instrumentală ale genialului nostru compozitor Ciprian Porumbescu. E doar atât de dulce muzica lui Porumbescu și totuși — durere — abia ici-colea se mai aude, că cutare doamnă, ori domnișoară, a aflat de bine să cânte la pian — pe lângă noianul pieselor străine — și ceva de Porumbescu.

Luând în considerare cultura muzicală, precum și faptul, că partea cea mai mare — onoare puținelor excepțiuni — dintre diletanții noștri muzicali, nu dispune încă de acea dexteritate, care se recere la executarea pieselor străine, — se impun așa zicând dela sine compozițiile lui Porumbescu,

bescu, cari deși sunt simple, conțin însă ceva din simțirea și viața Românului.

E într'adevăr supărător să vezi, cum cutare »artist« la vioară, se chinuie să redea finele accente din sonatele lui Beethoven, ori cum vre-o domnișoară își frământă la pian delicatele degete cu piesele lui Wagner.

Nu numai că e o datorință națională a cânta piesele lui Porumbescu, dar înșiși executanții s'ar alege cu ceva, ce numai spre folos le-ar fi: *ar înțelege muzica, pe care o execută*. Nu voi uita niciodată farmecul ce l-a produs asupra unor simpli țărani doina »Frunză verde mărgărit« și potpourriul din opereta »Crai nou« de Porumbescu.

E adevărat, că numărul pieselor pentru muzică instrumentală de Porumbescu, ce ne stau azi la dispoziție, e foarte mic. Dar tot atât de adevărat este, că numai nepăsării tradiționale a Românului avem să-i mulțămim, că nici după trecerea celor 25 de ani dela decedarea nemuritorului Porumbescu, nu ne stă la îndemână opera muzicală completă, ce ne-a lăsat ca moștenire.

Cu toate acestea însă, nu e de scuzat neexecutarea compozițiilor lui Porumbescu, deoarece oricât de puține ar fi piesele tipărite deja, totuși ne stau la dispoziție.

E ridicol să preferi »Serenada« ori »Romanța« lui Danela față de duioasa »Baladă« a lui Porumbescu, ori »Mazurcele« și »Polonezele« lui Chopin față de »O seară la stână«, »Souvenir de Nervi« etc., tot atâtea juvaere muzicale ale lui Porumbescu.

Nu voesc să trag la îndoială valoarea pieselor muzicale străine, dar în bine înțelesul scop al propagării muzicii noastre naționale, se recere mai mult *șovinism românesc* din partea păturei noastre culte.

Căci — după cum am zis și mai sus — nu numai publicul participant la concert, dar și executanții pieselor lui Porumbescu, vor avea plăcutul prilej să-și manifeste ta-

lentul muzical. de care dispun, cu mult mai ușor, simțind totodată farmecul melodiilor românești, ce numai Ciprian Porumbescu a știut să le scrie atât de dulce și frumos.

Aceste mi-le-am ținut de datorință a le scrie, ca răsunet la primarticolul apărut în »Tribuna«.

V. P. C.

Scrisori din București.

Presă din București și cazul dela Hotel »Vas«. — Mișcarea învățătorilor. — Greva dela Brănești. — Convenția cu Turcia. — Serbarea dela Ateneu. — Dela liga balcanică.

București, 24 Noembrie.

Ziarele de dimineață, grație exactității »correspondenților speciali« au luat notă despre discuția ce a avut loc la Otelul Vaș, în jurul atitudinii »Tribunei«. Constat că isteții corespondenți au izbutit și de data aceasta să dea informațiilor lor un colorit menit a produce nedumerire în sufletele celor cari nu sânt în curent cu cele ce se petrec în Ardeal. Faptul acesta ne servește mai mult ca o dovadă a disorientării ce domnește în multe din redacțiile bucureștene cu privire la stările dela noi. Acolo, unde sânt oameni cari au datoria de a le înțelege — ori cât de mărginit ar fi intelectualul lor — aceștia fac pe grozavii, pe Catonii politicii noastre și, neobsărvând ridicolul ce plutește în jurul lor, se trezesc bătând câmpii.

Această impresie și-o face chiar articolul apărut azi în »Minerva« care, după stilul prost în care e scris, ne face să credem că-i al aceiuluiși autor, care eri a făcut să tresară cafenele de un răs homeric, prin articolul în care vorbea despre »instrumentul dramatic al lui Bataille«. După ce, prin două coloane, cu literă de un cot scrie următorul titlu:

Incerări anarhice

în politica națională a Românilor din Ardeal și Ungaria.

Atacurile violente ale »Tribunei« în contra șefilor naționali. — Campania anarhică în contra păturei conducătoare. — Frunțașii politici din Arad condamnă atitudinea »Tribunei«

care a ținut atâtea pulpane, care mai săptămânile trecute a fost făcut de »Revista Democrației Române« »șarlatan pseudo-critic« fără a cere vre o satisfacție, — scrie despre incidentul din jurul »Tribunei«:

»După informațiile cele mai controlate ale corespondentului nostru din Budapesta, »Tribuna« departe de a reveni la sentimentele de solidaritate și disciplină națională, se aruncă pe zi ce merge în politica ei anarhică față de conducerea partidului național. Mai mult încă, ea deschide coloanele sale pentru compromiterea întregii păturei conducătoare a Românilor de dincolo«.

E curios. Nu? De altfel ziarele serioase și cu dragoste de adevăr au condamnat această atitudine revoltătoare.

Invățătorii din țară au înaintat corpurilor legiuitoare o petiție, în care arată starea lor materială strimtorată și cer o urcare a salariului lor, spre a putea face față greutăților, pe cari le întâmpină și cari adeseori îi împiedică dela îndeplinirea datoriei lor de luminători ai poporului. Cererea lor a fost primită cu aprobări generale din partea presei și-a opiniei publice. Căci dacă astăzi viața satelor din România s'a schimbat așa de mult, dacă s'a dezvoltat simțul economic și spiritul de asociațiune, care va scăpa de sigur satele de robia economică a străinilor, aceasta se datorește în primul rind învățătorilor. Ei au dat și dau tot ce au mai sfânt în sufletul lor pentru luminarea mulțimei: în schimb pentru ei s'a făcut prea puțin sau aproape nimica.

mașini, ce se învîrte după acelaș cîntec de somnolență. În golul acesta sufletesc scriitorul singur putea aduce viață și culoare și putea să deștepte germenul mișcării. Iar întâmplarea a voit ca acest scriitor să se ivească. Natura nu ș-a știut alege mai nimerit calitățile trebuitoare, decît în felul cum l-a înzestrat pe Goga pentru noi. Glas vibrător de apostol, cunosător adînc al pătimirii noastre, analist subtil al stărilor noastre sociale, intrarea lui în acțiune era un început de curățire a atmosferei și o veste de biruință.

Dar să vede că a ținut bine poetul! Să vede că prin cunoașterea reală a stărilor dela noi, prin pătrunderea acelei clase, care-și asumă de-afta timp conducerea efectivă a mișcărilor culturale și politice dela noi și prin ridicarea unui colț de vâl, ce acopere atîtea pasiuni mărunte, a știut că săvîrșește o operă de crudă regenerare. Și, ca mușcați de șarpe, ca biciuiți de o mină tainică ș'ar vinovații, se vinzolesc sub terenul de acuzații, se așează la sfat și, neputînd altfel, recurg la vechile mijloace de opresiune a libertății convingerii. Ceea-ce mi-s'a dat să cetesc în potriua poetului în organul funcționarilor noștri politici din Budapesta, ploaia aceea de insulte, care ilustrează o crasă mediocritate de gîndire și înjosește din cale afară toată categoria asta de conducători, întrece orice manifestare de pînă acum în potriua scriitorilor. S'ar părea că în unele pături teama de talent, teama de spirit și de oameni limpezii a atins paroxismul...

Fără să vrei, te gîndești: nu cumva oamenii aceștia doresc din suflet, ca să piardă și pe acest scriitor din mijlocul lor și să l vadă odată pornit pe calea tuturor înaintașilor săi? Nu cumva vor să-l disjuge, să-i deștepte silă, să-l alunge și pe asta, pentru a-și putea învîrte mai departe, nestînjiniți, flășnetă moralurilor mușcăte? Se poate. Egoismul ce se dă pe față și vanitatea fără margini, care îndeamnă pe atîția oameni stîngaci, să se cramponeze la roluri, ce nu li-se cuvin, va mai avea poate pretenția de jertfe!... Numai că vai! e prea tîrziu! Ceea-ce a scris Goga pînă acum trăiește în conștiința unei generații. Din versurile lui, din articolele lui de orientare, din desvălirile fără, pardon, s'au revărsat credințe nouă, cari își fac drum în atîtea inimi neîmbătrînite și vor produce în mod surprinzător de repede o schimbare la față.

Iată, eu am convingerea și fac prognosticul, că Goga va fi cel dintii, care va sparge blocul încăpățînaților, cari pînă acum s'au împotrivit, ca scriitorii noștri să ia partea ce li-se cuvine la viața publică dela noi. El redă scriitorului rolul și situația ce o merită față de atîția diletanți pseudo-politici, cari incurcă lumea. El închide astfel, poate pentru totdeauna, exodul lung și calea de pelerinaj a talentelor ardelene, cari au perspectiva în viitor a se putea face utile la ele acasă.

NEUMANN M.

croitor pentru domni,
furnisorul curții ces. regale și cameriale.

Magazin de haine
pentru bărbați, copii și fetițe
IN ARAD.

In petiția lor învățătorii spun cu multă dreptate: »Muncim mult și suferim și mai mult, în dauna sănătății noastre, a familiilor noastre și a școlii«. D. Ministru al Cultelor le-a promis că va face tot ce-i va sta în putință spre a ridica starea materială a învățătorilor, cari au deplină dreptate în cererea lor. E vorba ca încă în sesiune guvernul să vină cu un proiect de lege, prin care să se prevadă mărirea salariilor învățătorilor.

Elevii dela școala de silvicultură din Brănești s'au pus în grevă. Ei au declarat că nu vor mai cerceta cursurile până nu se vor lua dispoziții pentru reorganizarea acestei școli. In petiția adresată ministrului de domenii, de care depinde această școală, elevii se plâng că n'au destui profesori, că nu se predă un curs destul de serios, cu un cuvânt că la școală nu se învață aiăta cât ar trebui. Este o grevă unică în felul ei. Pentru prima oară, în istoria grevelor școlare ne este dat să vedem studenți, declarând greva sub cuvânt că nu învață destul. Greviștii, făcând gălăgie prea mare în jurul pretențiilor lor și nedând ascultare sfaturilor ministrului de domenii, acesta a dispus ca toți elevii să fie eliminați din școală și să se publice concurs pentru înscrierea altor elevi.

Chestia convenției dintre Turcia și România a venit din nou în discuție, în urma declarațiilor făcute de marele vizir Hakkî Pașa în parlamentul turcesc. Amintind raporturile Turciei cu statele din Balcani, Hakkî-Pașa a pus: »Sântem în cele mai sincere relații cu România și cu Serbia. Cred că este inutil să mai desmint zvonul ce a circulat prin unele ziare despre încheierea unei convenții militare între România și Turcia. Nu este nici o nevoie de asemenea convenție între două state, cari urmează aceeași politică și care luptă pentru menținerea statului quo în Balcani. Sper că în curând vom veni înaintea d-voastră cu convențiile încheiate cu România în ce privește relațiile comerciale și pentru rezolvirea câtorva chestiuni netranșate, încă între aceste două state.«

După zările din Constantinopol, aceste declarații au fost primite cu satisfacție de opinia publică din imperiul otoman, care este cât se poate de favorabilă României.

Pentru completarea sumelor necesare ridicării statuei lui Cuza s'a aranjat astă-seară o frumoasă serbare la Ateneu. Serbarea a avut un succes strălucit. Profesorul dela Iași, dl A. D. Xenopol a vorbit destul istoric și însemnătatea secularizării averilor mănăstirești, făcute sub domnia lui Cuza. A arătat luptele și greutățile, pe cari a avut să le întâmpine marele domnitor, până când a isbutit să ia din mâinile călugărilor greci averile lăsate de vechii voievozi și boeri români în scopuri de binefacere. Operă mare, operă patriotică, pe care un domnitor din dinastie străină n'ar fi putut-o face de teama de a nu fi bănuț de gânduri dușmănoase față de religionea ortodoxă. Cuza a trecut peste agitația și blestemele călugărilor, cari considerau averile lăsate de bătrâni ca un patrimoniu al lor, a luat aceste averi, dându-le destinația lor adevărată, ajutorând școlile, spitalele, bisericile și alte instituțiuni culturale și de binefacere.

Di N. Iorga a vorbit despre administrația în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, arătând progresele realizate în acest timp, față de trecutul așa de întunecat și de zbuciumat. Acolo, unde se observau scăderi sau rea voință, Cuza intervenea în persoană. Poporul povestește și astăzi atâtea episoade frumoase, cari arată iubirea lui Cuza de adevăr, de cinste și de dreptate. Diferite bucăți muzicale și recitări au complectat această frumoasă serbare, al cărei nobil scop publicul a știut să-l aprecieze după merit.

In București există o societate »Liga Balcanică« al cărei scop este de-a feri propaganda

pentru apropierea raporturilor dintre România și micile state din Balcani. Cu toate atacurile presei bulgare, cu toate manifestările de vădită dușmănie, ca închiderea școlii din Turtucaia și darea în judecată a profesorilor români, societatea n'a pierdut nădejdea în viitoarea »alianță a popoarelor balcanice«, și și-a continuat activitatea, sub prezidența dlui Albert Ghica — cunoscutul pretendent al tronului Albaniei. In diferitele conferențe și întruniri s'a accentuat mereu aceeași »necesitate imperativă« de-a ne apropia de vecinii noștri, fără a ținea seamă de felul cum sânt tratați de acești vecini frații noștri din Bulgaria, ca și cei din Serbia, cari sânt amenințați cu desnaționalizare completă.

Să fie acesta un motiv pentru care d. Albert Ghica și-a dat acum demisia din președinția societății? Vom vedea dacă noul comitet va putea face mai mult pentru utopia alianței cu vecinii de peste Dunăre. *Coresp.*

Cercul Chișineului cătră Octavian Goğa.

Dsale Dlui
Octavian Goga
Paris.

Mâhnii și consternați de atacurile și insinuările nebazate, apărute în ziarul »Lupta« contra D-Voastră, subscrișii alegători ai cercului electoral din Chișineu, Vă adresăm salutul nostru frățesc și Vă asigurăm despre dragostea și alipirea noastră neclintită.

Chișineu, la 7 Decembrie 1910,

Dr. Cornel Ardelean, Gheorghe Adam, Augustin Boțoc, Petru Rusu, Dr. Gheorghe Popovici, Dr. Adrian Popescu, Dr. Iustin Petruș, Dr. Alexandru Lazar, Simion Morar, Aurel Iancu, Gregoriu Mladin, A. Mazere, Todor Tuleu, Mihai Mladin, Nicolae Morar, Ion Caba, Nicolae Bâra, Ion Țaran, Simion Bragea, Simion Pinteru, Todor Memea, Gheorghe Rafila, Gheorghe Țaran, Petru Anciu, Gheorghe Brindaș.

Scrisoare din Budapesta.

Necunoscutul. — *Idézés bűnűgyben.* —
»Jägerhorn«.

Budapcsta, 7 Decembrie.

E o vreme urtă, închisă, cu un cer cernit de nori negri, fugari, din cari se scutură o pulbere de ploaie mărunță. Uite-te par un lac cu valuri aprinse de văpale, în cari se sbuciumă ramuri îndurerate de arbori despoiați.

Lumina lămpilor tremură pe luciul de ogliadă al apelor sbuciumate de mici încrețituri, schimbându-se umbra cu lumină ca dealul cu valea undelor Dunării... Ceva necunoscut își înăbușe sufletul vrând par'că să-l strivească. Te întristezi fără a înțelege pricina... Smeștii așa deodată că veselii te a părăsit și în locul ei se strecură umbre fantastice ale cuprinsului și-ți răscolesc în suflet dureri îngropate sub cenușa u țării.

E un joc nefoștes al necunoscutului — ce se strecoară în suflet ca umbrele pe dealuri, întunecând o clipă privirile când încerci a le privi disparând în nemărginirea văz luhurilor... E ceva nematerial în tot ce se varsă în ființa noastră, sânt umbre de grijă necunoscute — pe cari le simțim numai ea filirii de frică ascunsă, sânt porniri învâlmășite în neorândulala, ce copleșește sufletul, care caută calea manifestării...

Vulețul valurilor ce se frământă în tremurarea aerului fumurlu se pierde încet într'o adiere armonică legănată. Și cum trec cătră casă mă pierd deodată într'un noian de sunete dulci, duloase, scăldate în jale, și o întâmplare mi-se limpezește tot mai pripit în creier. Din vrafuri de amintiri se înfiripă figura unui cioban nalt, vânos, scurt și închis la vorbă, ca omul ce tânuleşte în suflet un dor. Mă împrietenisem cu el, căci era cel mai bun doinitor al munților.

Dar toate încercările mele de a-l face să cânte au rămas inzdâr. Imi răspundea mereu, că nu știe, că nu poate... Și eram aproape să-l cred, de nu mi ar fi venit într'ajutor necunoscutul, cu împulzurile lui ascunse...

Era seară. Pe munte se coborise fum de neguri. Era ceva năbușit, ucigaș în tot cuprinsul. Un vânt ascuțit fura aspru prin copaci, ciobanul sta răzimat de un stân mucețit, cu o hiț pierduț în adâncimi, ascultând par'că sbuciumul pădurilor. Pe față i înmărmurise o umbră neagră mă groasă ca de obicei...

De odată se clăti aiurat, duse mâna la serpar, trase linerul și-l lipi de buze, apoi inconștient înfloriă cuprinsul măhnit, cu sunete îndușoșate, ce frânt se revăratea curgând din fuier — piezându-se în freamătul neodihnit al pădurilor. Era cea mai minunată doină, în care necunoscutul topi dorul și jalea sufletului românesc...

E o deosebire în reflexul inimilor omenești sub acelaș impuls al necunoscutului, e o deosebire ce variază manifestățiunile, căci până când pe cioban îl șilește la înfiriparea dorurilor pribege aici naște teoriile acrite de grijile tralului...

E acelaș mână, dar e altul instrumentul. Acolo un suflet cald înviorat de dor, aici unul necăjit, muncit de grijele tralului greu... acolo o căldură vibratoare, aici o îndăjire întârită asprită...

Un tingănit mă trezește din alurare. Cățiva muncitori trec legănându-se pe picioare și discutând aprins cu gesturi largi. Apoi tăceră cuprinde viața. Un pleoscăit al undelor doară mă sapă în sufletul meu dorul după viața acela simplă cu suflete curate...

Era în zorii zilei. Câteva umbre bolnave se sîngeau într'un colț al chilie, când se deschise ușa — și un servitor imi întinse o hârtie, privindu-mă ca pe un acuzat... Mi-a răsărit deodată în minte tribunalul, cu solemnitatea lui rece, cu fețele ostente. Și mi-au adus aminte ce rol odios are în viața noastră... Orice încercare, orice avânt, ori ce porniri am avut în surgerarea vremii, toate până la cea din urmă au fost înhățate și duse în fața curții cu jurați — și acolo în numele unui drept al forții au fost frânte. Și cel vinovați au trebuit să ispășiască iubirea neamului lor între zdurile mohorțte ale temoșii...

Aici își are sălășul Nemesis, răzpunătoarea, în fața căreia trebuie să tremure tot vinovatul, care a îndăznit a se ridica împotriva unei utopii nebunatiche, împotriva unei scornituri de creier înfierbântat.

Și tinerimea română e vinovată de crima de a-și iubi limba. E procesul lui Șeghescu.

În zorii zilei sosește la fiecare solu, aducând vestea crimei lor. Dar nici unul nu tremură, nu șovăiește nici unul, sabia lui Damocle ce le atârnă deasupra capului nu-i înspăimântă...

Așteaptă liniștii sfârșitul haziiu al poveștii cu buha, care într'o bună dimineață s'a hotărât să părăsiască întunerecul și să devie privighitoare cântăreață...

Hai? vii la »Jägerhorn«?

O întrebare de toate zilele, la care ai drept să răspunzi orice, numai să întrebi că »unde e« — nu! Să recunoaștem că ar fi și prea mult o astfel de atenție! Cum? Adecă să nu știi loca ul de întrunire a Românilor? E așa ușor de aflat! Dibuești pe vre-o zece străzi, apoi pe tot ațătea ulicioare, apoi dai, cum întorci la stânga, într'una strimtoare cuprinsă toată de dărâmurile unei case, și ai ajuns în fața lui »Jägerhorn«...

Dési Mór

GLUJ—KOLOSVAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școale de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățește !!

Intrî cuviincios, faci o plecăciune adâncă în dreapta, una în stânga, saluți prietinește înaintea, apoi te așezi cuminte la masă, căci sosește »șvarțul« obligator! De ce plecăciunile? În dreapta stau deputații, în jurul unei mese mari... În stânga zăriști, puternicii zilei... și mai încolo, dar în bătaia vorbelor din centru, tinerii cu multe nădejdi...

La masa principală prezidează țigara dlui Ciocan — ce sloboade nori deși de fum alburiu, încadrând o față muiată într'un zîmbet tihnit. — Urmează dl Șerban — spunând o glumă, din care sboară frînturi de vorbe suspecte la masa zăriștilor, cu urechile încordate... Apoi dl Popoviciu, profesorul, dl Maniu, cu haina încheiată până sus, par'că s'ar pregăti să rostiască unul din frumoasele-i discursuri...

Peste toți plutește fumul țigării din frunte, amestecat cu aburi calzi de »șvarț«...

Vorbește dl Maniu în mijlocul unei tăceri de sărbătoare!... Toate privirile și urechile vecine se așintesc încordate să prindă ceva din vorbe... Câteva creioane lucesc războinice în aer... Apoi urmează un hohot de rîs în centru... și o mirare pe de lăuri...

A fost numai o glumă! *A. Muntean.*

Copiii nimănui.

— O conversație între trei studenți romîni din Cluj. — *Cluj, 6 Dec.*

Un bănașan întâlnește pe un maramureșan. După ce se salută, se naște între ei următoarea conversație:

Bănățeanu: Știi frate ce-i de nou? Goga a scris un articol în »Tribuna« despre noi și zice că sântem copiii nimănui.

Maramureșanul (mirat): D'apoi, fraty e cine-i ăla Goga?

B.: Cum, tu nici atâta nu știi cine e Goga? Chiar și Ungurii îl cunosc și »Kolozvári Hirlyp« a scris chiar și un articol despre el, numindu-l »A románok Petőfije« (Petőfi al Românilor). Tare îl lauda.

M. (și mai mirat): D'apoi, fraty e, au și Români de aici din țara unguerească — Költő-i? (Vrea să zică poezi).

B.: Cum nu! Avem și noi poezii și nuvelești: Coșbuc, Iosif, Goga, Slavici, Agărbiceanu și alții.

M.: O fi, o fi, dar așteea nu se pot prîngye cu Költő-i ai unguerești. Pe așteea nu i întrec nimeni în lume. Nouă ne a spus osztályfőnöku (profesorul de clasă) că Götthe îl mai mic ca Arany János. Ice: »kérem, Götthe Arany Jánoshoz képest csak limonádé« (Mă rog, Götthe e numai limonată în comparație cu Arany).

B. (rîzînd): Cum poți să spui așa ceva? Pe Götthe îl cunoaște toată lumea, dar pe Arany nimeni nu îl cunoaște afară din Ungaria.

M.: Apoi, fraty e, unguuru-i mai szérényi (modest) ca neamțul și nu se laudă el așa cu Költő ai lui... Huncut a német, megjegyzem!

B.: Dar acasă aveți abonată vre-o foaie românească?

M.: D'alea, fraty e, nu ține bătrănu meu (uitasem să spui că-i fecior de popă!). El îi prieten bun cu fibró, cu szolgabíró și cu notaroșu și apoi dacă ar vedea așteea »Tribuna« la noi de loc ar zice că-i hazaárulás (trădare de patrie). Și pentru »Tribuna« nu vrea bătrănu-meu să și scribe prietesugu cu ei. Cu unguuru nu te poți prîndye fraty e! Limbă ca ai unguerească nu mai este în toată lumea, Ungurul zice cu o vorbă látlak-te vąd, dar neamțu abia cu trei. Ich sehe dich! Și asta ne-o spus-o osztályfőnöku. Și-apoi unguurul are: a magyarok istene! (Dumnezeu unguuresc) dar românul și neamțul n'au Dumnezeu românesc și Dumnezeu nemțesc. Ai fraty e, cu unguurul nu te poți prîndye!...

În timpul acesta sosește și un student din Munții Apuseni, care începe cu patos:

Moțul: Băieți, Goga a scris un articol despre noi! Dar minunat știe să scrie omul acela, Dumnezeule! Auzi m'au luat fiori când l'am cetit. Dar m'a tăiat și pe mine o țară în articol căci și mie mi-a făcut croitorul pantalonilor »calkați« ca la puii de baroni, dar i-am trimis napoi să mi-i îndrepte, căci nu poți ști, mîne poimăne pică Goga pela Cluj și mă vede din »Kikakâr« ori din »New-York« că m'am făcut din om neom. Cum am fost la școală la Sibiu, sânt cunoscut pe acolo și nu vreau să-mi spună Goga pe la domni ai mari de Români de pe acolo că mi-am pierdut pela Cluj rostul meu românesc.

Un student.

Seara de cunoștință a societății acad. „România Jună“ din Viena.

Viena, 8 Decemvre.

Intr'un mod deosebit de frumos aș putea zice solemn și a ținut »România Jună« la 7 i. c. n. seara de cunoștință în sala albă a restaurantului Riedhof. Aranjarea acestei conveniri studentești în anul acesta a trecut peste cadrul unei simple și obicinuite seri de cunoștință, avînd aspectul unei festivități, bine și cu gust aranjată.

Colonia română par'că a presimțit surprinderea plăcută ce i-se pregătește, fiind că într'un număr deosebit de mare a asistat la această convenire a bravilor noștri tineri, cari și au dat sîlînță sã dis-tragă publicul, ce le a și succes pe deplin.

Partea oficioasă s'a început cu o vorbire bine întocmită, rostită cu vervă oratorică din partea președintelui — dl Șt. Mărcuș, — care în cuvinte alese salută oaspeții prezenți — îndeosebi reprezentanții societ. »Dacia« — exprimându-și totodată mulțumirile sale coloniei române, care cu atât interes și dragoste se poartă față de tinerime.

În cursul frumoasei sale vorbiri desvoaltă în li-namente generale programul activității noului com-itet. Acest program culminează în concentrarea tuturor tinerilor acad. Români de aici, în jurul so-cietății »Rom. Jună«, unde pe lângă cultivarea limbii, istoriei și literaturii naționale, precum și a spiritului social să-și câștige cunoștințele necesare ca să știe și să poată lupta pentru idealurile na-ționale. Face apoi un călduros apel la membrii societății și în special la cei noi, să se îndelet-nicească cu munca serioasă pe toate terenele științei, dar mai cu seamă să caute a se prefa-re în caractere ofelite și individualități pătrunse de sentimentul datoriei naționale, căci după cum zice d sa — un caracter adevărat fără simț național nu există, iar bogăția sufletească este tesaurul, care îi înimicul cel mai mare nu ț-i poate răpi.

După vorbirea de deschidere, primită cu aplauze virofoase, a cântat »Imnul Unității«, precis și frumos, corul societății sub conducerea dlui I. Crișan, care ne a surprins foarte plăcut cu acest cor, în-struit atât de bine în timp foarte scurt. Acest cor, după flește care plesă cu frenezie aplaudat și bi-sat, ne a delectat în tot cursul serii cu mai multe cântări naționale de G. Dim, T. Brediceanu, N. și T. Popovici.

Multă plăcere a cauzat publicului și dl I. Crișu cu vioara, iar dl I. Crișan cu plăcuta-i voce, ambil acompianți fiind la pian cu multă price-pere de d-șoara A. de Barbu.

În pauze s'a făcut recomandarea membrilor noul ai societății, prin președinte și s'au ținut vorbiri. Cu bucurie amintesc că în anul acesta s'au înscris 31 de membri noi, cari promet a fi demni urmași ai antecesorilor lor.

Membril tineri au fost salutați din partea co-loniei prin dl Dr. C. Popovici, care între altele le a dat sfatul frătețec, să și vadă serios de studiu și să-și îndealtimească datoria națională și cea so-cială. La cuvântarea aceasta a răspuns în nu-mele membrilor tineri dl Ștefanică, făcînd o im-presie foarte bună prin gradarea corectă și sen-tat-a ideilor și principiilor naționale, de cari e condusă tinerimea noastră, leșită din școlile m-știi.

Din partea societății »Clubul român«, a vorbit cu comitate președintele lui — dl Vitencu, care mulțumind tinerilor »academici« pentru interesul viu manifestat față de cultivarea meseriașilor noștri de aici prin ținerea de conferențe, face apel la studenții tineri și i roagă să urmeze exemplul fraților lor mai bătrâni.

Intra vii aplauze începe apoi dl Marmeliuc — vicepreședintele societății — a vorbi pen-tru dame. D-sa ne-a documentat că în femeie — îndeosebi în cea română — se concentrează arta, poezia și viața. Aba s'a mai recules nișel publicul de en-tuzas mul avântatelor vorbiri a dlui Marmeliuc, când lată se ridică simoaticea figură a dlui Dr. Horea Petra Petrescu. D-sa mulțumind societății pentru numirea sa de membru emeritat, cu glas înduișat ne zugrăvește cu puterea artei oratorice un tablou zgudulator, dar de o frumuseță rară, despre adevăratul sentiment și ideal național al unui țaran din Ardeal. Dacă d nul Dr. Horia Pe-trescu nu ne ar fi spus numele modelului său nob'l și nu ne ar fi arătat prin dovezi că icoana proletată e o copie fidelă de pe natură, stuncel al fi cugetat că toate trăsăturile și contrururile plas-

tice ale acestul tablou sânt numai efluxul unei imaginații.

Spre completarea raportului meu amintesc încă că tot în seara aceasta s'au luat demersurile re-cesare ca să se constituască comitetele de dame și domni din colonie, pentru aranjarea revellonu-lui, căci la anul nou are să se serbeze din partea societății »România Jună« cu o deosebită solemnitate. După aceasta terminându-se partea ofi-cioasă, a urmat un danț animat.

Nu pot însă să termin fără să nu mi exprim părerea de rău că n'au putut asista la această convenire frumoasă marele nostru mecenat — dl Stroescu — și iubitul nostru poet — d' Goga, — ca să se convingă că nu toți studenții noștri sânt »copii ai nimănui«.

O studentime, care e conștientă de datorințele sale naționale și sociale, știe stima și lăbi senloril neamului ei, cari la rîndul lor de asemenea își știu împlini datorințele față de interesele tinerimii!

De atare studentime s'au afirmat și la ocazia aceasta tinerii noștri din Viena. Laudă lor!

Otlăcanul.

Adunarea generală a „Reuniunii femeilor române“ din Brașov.

Brașov, 7 Decemvre.

Luni în 5 c. și a ținut Reuniunea noastră, a 60 a adunare generală ordinară.

Un frumos și rar număr de ani pentru noi, pe terenul cultural. O activitate nelnteruptă, la care au conlucrat — pot spune — trei genera-rații cu tot devotamentul, nu numai spre bi-nele și cultura femeii române, ci și pentru binele obștec.

Când am auzit frumoasa cuvîntare de deschi-dere a iubitei și harnicele noastre prezidente, a doămnei Maria B. Batulescu, care ne a tîlmăcit viața, activitatea și rostul acestui mairone între reuniunile noastre, aducându-ne aminte că azi avem un praznic, căci împlinește — după cum am zis mai sus — 60 de ani de existență, am tresălat de bucurie.

Este știut de toți, că Reuniunea aceasta, este cea mai veche însoțire culturală la noi, deci se cuvine să nu trecem cu vederea acest eveniment, care nu este numai fața noastră locală, ci a întreg neamului românesc. Știut este, cu cât en-tusiasmul s'a adunat ban cu ban acest fond, de scumpele noastre antecesore, din toate ungh-u-rile locuite de Români, iar pe de altă parte cămă muncă și stăruință au depus harnicele urmașe brașovene, ținând cu scumpătate să împlinească toate cerințele acestei reuniuni, cari cerințe dela un timp, au devenit din ce în ce mai complicate.

Pe lângă aniversara a 60 a se mai împlinesc tot acum și 25 ani de când s'a înființat »In-ternatul Reuniunii«.

Acest internat, care a fost și este o binefacere nespus de mare, unde s'au părăndat și și-au pri-mit educația sute de copile, e din ce în ce mai solid, așa că azi, la împlinirea unui pătrar de veac al existenței sale, putem spune cu toată liniștea sufletească, că: Școala noastră de »Me-naj și industrie casnică« își are drumul său bine studiat și desemnat, putînd privi cu toată încrederea în viitor.

Atât din raportul general al comitetului, cât și din cel al casierei, se poate vedea, cum prosperă această mândră școală, spre care sânt așintite privirile tuturor. Am avut parte să mă con-ving personal, că toate cele înșirate în amintiriul raport, în care este descrisă numai o mică părți-cică din câte se fac pentru această școală, atât de trebuincioasă pentru pătura de mijloc a so-cietății noastre, este cât se poate de real. Cât de trebuincios este Internat-Orfelinatul nostru, toc-mai în forma în care este organizat, se poate vedea mai bine din aprecierile părinților cu copile. De prezent avem în Internat 67 eleve interne, dintre care 53 plătitoare, 8 orfeline și 6 burstere. Dintre cele plătitoare, mai bine de jumătate — adecă 29 — sânt fiice de preoți, 12 de economi iar restul, de învățători, notari, ne-gustori, și meseriași. Cifrele acestea ne spun destul, iar dacă localul ar fi mai încăpător, după cum ne nizuim să l facem, azi cifra elevelor ar fi trecut de 80, căci comitetul a fost nevoit să respingă multe copile, din lipsă de încăpere.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern; Supraveghiere medicală continuă (constantă). — Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical Budapesta, B-dul Ferencz-körút 29. Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m. Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Deci Reuniunea noastră prin înființarea acestei școli de menaj și industrie casnică, a împlinit un gol mult simțit în societatea noastră.

Șiut este, cât a fost de neglijată chiar pătura acesta mijlocie, al societății căci nu este loc mai mult, de când vedeam preotese și învățătoare de pe la sate, cu o creștere de tot neglijată. Și care era cauza acestui neajuns? Răspunsul se îmbie singur. Nu a existat până la înființarea Internatului nostru, o școală românească, potrivită pensiei de copile. Acum însă, — după cum ori și cine poate constata, — s'au schimbat toate ca prin farmec, și îți este mai mare dragul, să intri în casa unui preot sau a unui învățător dela sate. Vezi pretutindeni gospodării bine întocmite, locuințe curate și cu gust aranjate, copii bine și curat îngrijiți, și mâncările bine pregătite.

La toate aceste schimbări în bine, cred că nu greșesc când îmi iau curajul să afirm, că: în primul rând, Reuniunea noastră din Brașov, a lucrat și lucrează necontenit

Îți crește inima, când vezi pe aceste dragi o draste ale neamului nostru, cari s'au recrutat din cele mai depărtate colțuri ale țării, cum după o ședere de vre-o câțiva ani în școala noastră, se înviorază și încep să lucreze în bucătărie și la cele 5 războaie, conștii de ceiace au de făcut. Cum încep încet-încet să deprindă o limbă românească corectă și frumoasă, căci să se știe, că foarte multe dintre ele, vorbesc la început o românească stricată, unele din cauză că au învățat școlile primare într-o limbă străină, iar altele vorbesc, dupăcum se vorbește pe la ele acasă. Ba am avut eleve cari nici nu știau românește.

Destășurându-ni-se înaintea ochilor toată munca aceasta uriașă a damelor brașovene, ne putem da seama cât poate ajuta și femeia pe terenul social-cultural al neamului nostru. Iar pe de altă parte, te revolți, când iarăși vezi, cât de puțin sânt sprijinite mai ales la noi, aceste instituții.

Să luăm ca exemplu reuniunea despre care e vorba.

Răsfolind în »Raportul general« din anul acesta, mă opresc la numărul membrilor, care, în raport cu numărul locuitorilor români din orașul nostru, este mic de tot. Ne mai vorbim de femeile din împrejurime, cari s'ar putea gândi și ele la reuniune, — aici afară de trei inșe pe cari le-am găsit însușite, nu mai este nici una din întreg comitatului. Pare că nici nu-ți vine a crede că această veche reuniune are numai 146 membre ordinare, zic: una sută patruzeci și sease, cu o taxă anuală de numai 2 coroane!! Câtind numărul lor, stau uimită când văd că lipsesc atâtea și atâtea dintre damele brașovene, de cari nu știu ce să zic? Lipsesc din șirul membrilor din cauză de economie sau din neabăgare de seamă?... În ori și ce caz, este lucru trist și neplicabil.

Dar în fine, nu ar trebui să ne mirăm de ce este aici, căci știut este, că și la celelalte reuniuni nu e mai bine.

Am scris aceste rânduri din prilejul jubilar al scumpul noastre »Reuniuni«, însuflețită fiind de binevoitorii și înțelepții scrisoare a domnului Vasile de Stroescu, din care se vede, cu ce dragoste și interes a pătruns nevoile noastre. Câtă dreptate are când spune — vorbind despre studenții din Cluj: »vina pentru starea lor miserabilă cade pe societate, dar în parte și pe ei însuși. Cine știe de dansii? Cine știe de viața și nevoile lor?.. Aceste cuvinte adevărate se referă — după cum am amintit — numai la societatea studenților din Cluj. S'ar putea însă aplica la multe lucrări de interes general la noi.

— X. —

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Etlz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

Viața în Apus.

Progresul modern rănește el simțul estetic? —
Progresiștii și patriarhalii: rivalitatea lor. —
Intr'un sătuc din ducatul de Luxemburg. — Pe
Coasta de Azur. — Natură și Progres.

Paris, 8 Decembrie.

Avem, în ziua de azi, fanatciai al progresului, și mai avem, de altă parte, oameni pe cari ritmul precipitat al vieții moderne, îi rănește. Celor dintâi le place tot ce e nou și sgomotos; descoperirile, în domeniul tehnic mai ales, îi încântă și ei se mișcă cu ușurință în mijocul activității haotice a orașelor mari. Pe cel din urmă funul uzinelor și uruiul automobilelor îi întunează, gândia îi enervează, aglomerația îi prăpădește; el blasfemă orice primenie de obiceiuri și grabă cu care se trăiește în ziua de azi. Progresiștii iubesc întreprinderile uriașe, clădirile de dimensiunea șgarle-cerurilor americane, străzile largi cu șirul de case uniforme; patriarhalii sânt nemângâiași când li se strică vre un colț senin din natură, și preferă pitorescul dulos al ruinelor vechi, clădirilor cu zece caturi și nu se hotărăsc decât cu greutate să găzduiască în unul din imensele hoteluri, cu mil de camere și cu ascensor. Unii aplaudă cu frenezie sborul măreț al aeroplanelor, ceilalți privesc cu neîncredere, și cu o spaimă vagă și neînțeleasă, la păsările de pânză și de fier ce străpung azurul până acum neprihănit.

O luptă surdă are loc între aceste două taberi de oameni cu simțimintele și cu mentalitatea atât de deosebită. În Apus, și mai ales în Franța, lupta ia în fiecare zi proporții tot mai mari. Se formează asociațiuni, a face propagandă pentru unul sau celalalt din ambele partide. Centrul progresiștilor e mai ales Parisul; patriarhalii, dimpotrivă, locuiesc prin provincie. În fiecare zi gazetele publică articole de polemică vehementă; iubitorii de natură li numesc vandali pe amatorii de șgarle ceruri și pe proslăvitorii automobilului; aceștia li califică pe cei dintâi de oameni cu ideile înapoiate, de dușmani ai Progresului. Mișcarea a luat naștere în Franța, încet încet ea s'a întins în Italia și în anumite localități din Germania, cum e Bavaria bunăoară. Dar tot în Paris au loc luptele mari. Până și în parlament se urmează această curioasă rivalitate. Nu mai departe de acum câteva zile un deputat, dușman al Progresului, a denunțat primejdia ce răsare din vandașismul unei anumite spețe de cetățeni cari, în furia lor creatoare, nu sânt decât niște distrugători. Pentru a-și împlini pofta de a contempla ziduri uriașe și uniforme, lipsite de grație, lipsite de gust, ei aștern grămezile de nisip și de cărămidă peste minunatele peisagii, atât de curate, și atât de senine, și înlocuiesc monumentele vechi ce ne vorbesc de trecut, cu uzini darnice în vuet și fum.

Cui să fimem parte și pe cine să iubim? pe progresiștii?... pe patriarhalii?... Privind cu ochi limpezi cum stau lucrurile și adâncind argumentele ambelor părți, ne dăm seamă că au tot dată dreptate și nedreptate în cele ce susțin. Sântem prea târși de viața modernă, admirăm și simțim nevoia prea multora din așezămintele ei ca să dorim o întoarcere bruscă în trecut; pe de altă parte, iubim prea mult natura și trecutul ne inspiră o pietate prea adâncă, pentru ca să consimțim la întunecarea peisajelor și la distrugerea ruinelor ce ne vorbesc de viața demuit. Așa că, de fapt, sântem nedumiriți.

Acum doi ani, pe înopțate, am intrat, însoțit de un tovarăș într'un sătuc pierdut în ducatul Luxemburg. Făcuserăm o excursiune cam prea îndrăznească și ne-am hotărât să poposim în acest colțșor.

Automobilul care ne ducea, lunea fără greutate peste zăpada înghețată ce acoperea drumurile. Cerul era întunecat, lioros. O grijă mare și o silă anticipată de odăia murdară și rece de han ce ne aștepta poate, mă posomora adânc. Căsuțele defilau încet în fața noastră, în mersul

cumpănat al automobilului. Câinii lătrau prin ogrăzi. Încolo înște și păștea.

Ne-am oprit în fața unei brutării și, din trăsură noastră de fier, am cerut adresa unui han unde să poposim. — »A zecea casă de aici încolo e un hotel« — fu răspunsul. Am zămbit cu amărăciune. Un hotel! Și mă vedeam parcă într-o cămaruță umeză și rece, cu zidurile coșcovițe și cu un pat — oroare! — cu un pat cu saltea ruptă, găunoasă, locuită de ploșnițe fără de număr și acoperită cu ciarșafuri silnice și stășiate. Și tot blestemându-mi soarta rea, ne-am oprit în fața unei case nu prea mari, dar curată la înfățișare. Înaltă de două caturi și pe care o firmă luminoasă purta inscripția »Hotel Bamberg« — Garage. La sunetul nostru de trompă poarta hotelului se deschise numai decât, portarul ne arătă șopronul unde să conducem automobilul, apoi, ducând cu voioșie geamantanul ce îi înținse tovarășul meu de drum, ne conduse în biroul hotelului, unde am cerut câte o odaie, dupăce am poruncit o cină îmbelșugată.

... Cu ce surpriză păcătă am intrat în odaia spașioasă curată și bine luminată ce mi sa arătat! Cu ce bucurie am constatat, că zidurile erau curate, spoite cu ulei, că patul strălucea de curățenie, că mobilierul era aproape nou! Ochii îmi sclipiau de bucurie și de mulțumit saream prin odaie ca un copil. Tovarășul meu de drum, care până atunci nu suflase nici un cuvânt, mă privia cu un zimbet șiret.

«Te așteptai desigur — îmi zise el — să petreci o noapte înspăimântătoare, în vre o odăia de han, cu zidurile pătate cu dușumeaua spărită; să te cucci într'un pat șontorog, pe niște ceafșafuri groțtoase, sub o plapomă rău mirositoare, nu i așa?... Îți ghideam gândurile dar tăceam, acum cât-va ani, dragul meu, s'ă fi dat o sută de lei ca să dormi tihnit câte-va ceasuri în acest tuc pierdut, și n'al fi găsit o cameră și un pat cum se cade. Val de cel ce călătoreau pe vremea aceea, prin șinuturile îndepărtate de centrul măi! Val de bieți voiajori de pe atunci, prada plășnițelor de prin paturile odăielor de hanuri, victime mai ales ale aerului infect și nepremenit... Acum, uită-te în jurul tău: focul arde limpede într'un cămin ce nu face fum, odăia e spașioasă, curat mobilată, ferestrele s'au largi, ceafșafurile s'au prospețe și la loc de mucus de luminare puturo: ce împăria o lumină roșatică și slabă, pe masa și de noapte arde un candelabru în care stau înfipte trei luminări de sfeeră curată. Când ne vom da jos, vom găsi o cină îmbelșugată și sănătoasă, bine preparată și bine servită...»

«El și acum știi care e zeul a cărui baghetă magică a schimbat bordiele în palate? El se numește Progres și bagheta lui e voluminoasă, numai din oțel, cu patru roți și cu motor... Înțelegi că vreau să numesc automobilul. Da, dragul meu, automobilele cari suprimă distanțele, înlesnește oamenilor din regiuni îndepărtate să se cunoască între dânși, automobilele cari se încrușișează fără de preget prin șinuturile deșerte, care debarcă în fie care zi neamuri și excursioniști pe toate punctele lumii și pentru primirea căror excursioniști au nevoie de hoteluri curate și de birouri sănătoase, unde să mănâncă bine și gustoa. Căci nimeni nu e mai pretențios, dar nici mai bun la plată ca un excursionist.»

Da, numai că progresul modern nu e acelaș duh proaspăt și binefacător în toate manifestările sale. Să i fim recunoscători de confortul ce ni-l pune la dispoziție, înlesnindu-ne viața dar să ne lerte de nu-l putem aproba când, prin intermediul fanaticilor săi, el își exagerază menirea și abuzază de ea. Ii mulțumim când prin sătulețele îndepărtate ei face să răsară, ca din pământ, spre bucuria călătorilor obosiți, hoteluri confortabile — dar să ne întoarcem fața dela dansul când sub pretext că ne ușurează tratul, el strivește frumosul, înlocuind dulcele pașii și umbroasele stușfuri cu clădiri masive și greoaie cari ne întunecă azurul și fură ochilor noștri încăntași porțiuni fermecătoare de peisagii.

Am onoarea a atrage atențiunea on. public asupra noului meu atelier cu instalații electrice, in care primesc orice lucrări din ramul acesta.
Edificii și mobile
Scopul de căpetenie mi-e să furnizez cele mai bune lucrări, pe lângă prețuri ieftine și serviciu culant.

Depozit permanent de mobile gata.
Cu stimă:
SZÉLES SÁNDOR, tâmplar artistic.
Oradea-Mare, Hármas-utca 5—7. Telefon intra și extră urban 992.

Așa cum se practică bunăoară pe Coasta de Azur. Orașele de pe Coasta de Azur, aceste perle ale Mediteranei, se posomorăsc pe zi ce trece din pricina hotelurilor enorme și fără este-lică, ce tot mai mult să clădesc pe marginele lor, acoperind cu suprafața lor rece și aspră minunabile vederi din spre marea albastră și dau-nă. Pe zi ce trece amprentă-nori sezoși de câștig și încurajați de lumea cosmopolită și caraghioasă a snobilor, înlocuiesc gingașele vile din Monaco, Nisa și Monte Carlo cu edificii imense, antipatice și-au orânduite. Acolo unde aerul e cald și plin de mirodenti, unde soarele de aur se scaldă de voluptate în marea albastră ca cerul, unde văzduhul e așa de clar și florile atât de colorate, cărdurile de speculanți se abat cu niște lacuste lacome și flămânde, smulg arborii și umbra lor dulce și verde, nivelează colinele, umple văile, nimicesc iarba de pe livezile de smaragd și înlocuiesc porțiuni mari de aur și de azur cu ziduri monotone și po-zite, cu ziduri găurite de nenumărate ferestre, simetrice și aspre, la adăpostul cărora pălăvrăgesc snobii cu mintă ușoară și cu monoculul la ochi, veniți din toate părțile lumii, nu să admire și să se înduloseze până la lacrimi de frumusețea curată, senină și binefăcătoare a Coastei de Azur, ci să facă sport, să joace golf în curți plătuse și împri-jurările de garouri, ori să flirteze cu doamnele, în saioanele încărcate ca niște parvinte ale hotelurilor moderne.

El b'ne, singur vorbind, în așa condițiune să ne sub ască Progresul și fanaticii săi. Nu de mese de biliard, de ascensorii vaste, de palavrele și de zimbetele stereotip ale snobilor, vin cel cu sufletul simțitor pe Coasta de Azur, ci pentru a și scâlta privirea în înălțimile albastre și limpezii ale cerului fără de pereche sau în adâncimile curate ale Mediteranei. El vin acolo ca să respire un aer cald și parfumat, să se mângâie în sânul naturii luminoase, să uite pe malul mării nemărginite strămoșii orașelor, cu grijile, cu zgomotul enervant al ulițelor lor. Nu de hoteluri moderne care pătează orizontul cu formele lor greoaie e nevoie pe Coasta de Azur, ci de spațiu de spațiu larg, de spațiu neprihănit care să ne soarbă în largă lui nemărginire. Și dacă starea de lucruri actuală se va continua, fiți siguri că în curând, Nisa, Monaco, Monte Carlo vor avea aerul unor orașe industriale, fără farmec, fără grație, iar pătratele hoteluri vor înlocui vederile frumoase. În acest caz hotelierii vor rămâne cu hanurile lor moderne, căci iubitorii naturii simpe și blânde vor dezerta, aceste localități puțin atrăgătoare, plimbându-și aiurea pașii și dorul de ținuturi ospitaliere și dulci, unde soarele străluce pe cer curat, și unde razele lui de aur să nu fie interceptate de fabrici și uzini și de hoteluri masive și prea moderne.

El da! e bun lucru Progresul când nu abuzezi de dânsul. Dar între Progres și Natură. Sufletele duloase se vor refugia la sânul celei de al doilea. De ce nu păstrează omenirea o justă măsură în activitatea ei dând Progresului ce al Progresului și Naturii ce al Naturii?... *Adrian Corbul.*

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 10 Decembrie n. 1910.

— Inoirile »Tribunei«. *Aducem cu multă bucurie la cunoștința cetitorilor noștri că cu sfârșitul anului, »Tribuna« își primenește exteriorul pe de ntregul. Mulțumită aprecierii publicului cetitor și a tirajului mereu crescând, se aduc noi și mari sacrificii, pentru de a pune ziarul în cele mai moderne condițiuni tehnice. Zilele acestea vor sosi din Germania două mari mașini, sistemul cel mai nou, de cules și turnat litere, astfel că în fiecare zi se va turna*

tipar nou și ziarul va apare curat și legibil.

Inmulțindu-se, într'un mod foarte îmbucurător și afacerile Librăriei, »Tribuna«, care desface din ce în ce tot mai multă carte românească, îndeplinind astfel cea mai conștientă politică culturală într'o rază atât de primejdută, a trebuit să ne preocupe de pe acum largirea actualelor localități, spre care scop am cumpărat și casa din nemijlocita vecinătate a casei noastre, consacrand o și pe aceasta instituțiunii librăriei, tipografiei și a ziarului »Tribuna«.

Amintim aceasta pentru a da dovada publicului mare care ne sprijinește, că sprijinul său nu merge în deșert, ci se întrebuințează treptat, pe măsura în care vine, spre perfecționarea, investirea și mărirea așezămintelor naționale create aici întru apărarea naționalității noastre.

Nu din vre-un îndemn de laudăroșie deci, căci deocamdată nu este vorba decât de noi sarcini, ci din intenția de a lămurii publicul românesc asupra rostului banului pe care-l dă, și de a legitima îndreptățirea noastră pentru cererea sprijinului său, adueem aceste la cunoștință.

— Alegerea comitetului comunal din Curtacher. Azi au venit la redacția noastră trei țărani fruntași din Curtacher, plângându-se împotriva not-rului de acolo *Stieger Isván*, care la alegerea de ieri a membrilor comitetului comunal a falsificat împreună cu președintele într'un mod temerar voiața alegătorilor. Alegerea, ne o spun-au țărani, a decurs în liniște și cu toate blăstămațiile notarului, care într'o odaie dea lături, prin care trebuiau să treacă alegătorii, în optea pe așeză, le lua țdulile, li le rușea, amenințând și înjurând ne cei ce nu se lăsau înspăimântați — li-ta națională a intrunit 10 voturi contra 103. Dar ce să vezi? Președintele, cu numele *Kondráth József*, găsește nod în papură, că n'au fost bine scrise fișulele naționale, fiindcă n'a fost însemnat pe ele căli membri sunt pe 6 și căli pe trei ani aleși și declară de aieși pe cei de pe lista oficială. Ticăloșia asta a stîrnit mare indignare în comună. Alegătorii au făcut recurs.

— Din durerile Bihorului. În alătea rînduri am adus vorba în coloaneta acestui ziar despre mizeriile cari bîntuie în nefericitul Bhor, în at pearsă cea mai măiastră de ar încerca să prindă nevoile de aici nu ne-ar putea prezenta nimic nou. Știm cu toți durerile robilor pământului din comitatul care e legătura nobilimii ungurești, știm și nepăsarea condamnată cu care stăpânirea privește la nenorocirile acestea. Sânt sute de sate întinse de sărăcie, mil de țărani, exploatați în felul cel mai barbar, ponor inconstent și alcoolic, zecluit de boli de epidemii și lipsa de cultură.

Și cu toate acestea nu ne putem oprî să aducem din nou în discuție această chestie văzând cu ce indolență un ziar clerical ungeresc (*Tiszántul*) tratează stările aceste deplorabile. Se vorbește despre boala de disenterie care-și seceră victimele în dragă voie în toată plasa Belului, se condamnă poporul ticălos și bețiv care nu urmează instrucțiile autorităților, cari vreau să-l scade cu sîla dela moarte; se spune că cauza epidemiei e însuși poporul care nu intrunește nici o condiție de igienă. Și factorii administrativi stau incapabili în fața acestui dezastru, căci poporul ascunde cazurile de epidemie și nu urmează instrucțiile medicilor. De zile întregi clopotul sună a jale împriștînd vestea morții dea lungul satelor, și săpîmîntul de capăt câte șapte victime își l-au drumul spre curtea bisericii, ur-

maste de tristele cohorte ale nenorocților înșiruiți în convoi de îngropare.

Prefectul Belului a împănă satele, contaminate de epidemie, cu plăeși și jandarmi cari să vegheze asupra lor și să raporteze caz de caz toate noile îmbolnăviri.

Și toate aceste le spune un cronicar al ziarului clerical fără cea mai mică umbră de rușine și fără constatarea sinceră și adevărată a deplorabilelor stări de aici, condamnând printr'o trăsătură de condei pe toți nenorocii din acest comitat și aruncînd vîlul uitării peste toate durerile cari cu glas strigător își cer de vreme îndelungă, îndreptare.

Peste astfel de lucruri se trece întotdeauna ușor și fără ca să se încerce o stîrpire rad cală a răului, iar prea cuviosul ziar clerical nu s'a gândit niciodată la izvoarele acestei nenorociri, la sutele de exploatare, cari au năvălit asupra populației întocmai ca un roi de locuste. Nu s'a gândit că aici se îmbogățesc în scurtă vreme toți adușii de vînturi, prin toate mijloacele permise și nepermise, fiind la adăpost de orice control. Se condamnă lipsa de cultură a Bihorului, când în același vreme organul oficial aduce știrea despre lipsurile școlilor din acest comitat, cari toate stau închise din mila guvernului pentru căle 90 procente de analfabeți, meniți să piară în sărăcie și întunerice.

De ce nu se face o singură încercare pentru a rupe picla lipsei de cultură ce s'a așezat peste Bihor? Desigur nu lipsa de mijloace a guvernului — care cneltuiește milioane din vistieria țării pentru scopuri oculte, ci fiindcă numai așa poate fi păstrată această unealtă în mîna egoismului stăpînitorilor, cari și-a găsit totdeauna în Bihor cel mai potrivit teren pentru a și deplasa odioasele ițe ale căprăriilor politice. Guvernul însuși, — care condamnă fără să dea o îndreptare — poartă cel dintâi vina pentru demoralizarea populației, robită de patima alcoolului și de greul sărăciei.

Și tot în sarcina lui se poate pune și răspundabilitatea boalelor cari bîntuie aici, căci din lungul șireag al puternicilor ce s'au perîndat la ocărnuire nimeni nu s'a gândit la înstituirea posturilor de medici pentru acest comitat, și la cei puțini cari sânt la câteva poște de sate, sărăcimea nu poate răzbate din cauza depărtării și a drumurilor, cari pe aici sânt aproape necunoscute.

Nu se urmează nici instrucțiile autorităților pentru încunjurarea epidemiilor, mai mult din lipsa de mijloace, căci de unde vor lua bieții bani pentru un drum la oraș, unde să și facă doctoriile, când la casa lor nu găsești nici cenușă în vată? Și poate va fi la mijloc și resemnare, când se gîndesc că moartea e singura deslegare de traiul trudit și plin de necazuri.

Deacum însă Bihorul e mîntuit și negrele cete de robi pot fi liniștite căci s'a găsit o scăpare:

La răspîntii veghiază tesacul plăeșului și su-lițele jandarmilor, cari vor oprî în drum urgia venită de sus.

— Para lui Lueger. »Un prieten al foii noastre, — astfel scrie în un număr recent ziarul »Reichspost« din Viena — un Român din Ardeal a onorat în felul său amintirea marelui primar popular al Vienei, amicul națiunii sale. Cel mai frumos pâr al grădinii sale l-a numit »pomul Dr. Lueger«. Prima poamă coaptă a trimis-o ziarului »Reichspost«. Acum zace această peară mîndră pe masa de scris și mirosul dulce îl lingusește pe admiratorul poamei coapte în prăjala soarelui. E așa de frumoasă această »para Dr. Lueger«, care sub rujina brunetă a coajei tradează carne gustoasă. E ciudat, că în Ardealul delos, încins de-o

Cei cari doresc: **mobile**

bune, frumose, ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile **Székely și Réti** din Marosvásárhely, (Plaza Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincia bogata noastră colecție. La înțelegere aparte excedem franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang. — Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

natură muntoasă, s'a putut coace o astfel de poamă de miazăzi. Așa trebuie că au fost perele îndulcitoare ale gurilor eroilor homerici din grădina lui Antinocs.

Intr'adevăr admiratorul »perei Dr. Lueger« din Ardeal nu s'a înșelat în presimțul și așteptările sale — căci are gust delicios !...

— **Epilog la alegerile congregaționale.** În chestiunea alegerii dela Agris primim următoarele: **Onorată Redacțiune**, Referitor la șirele dilor preșți Gheorghe Pap și Romul Motarca, dela 28/XI. din mult prețuita dvoastră ziar »Tribuna«, rog să dați loc următoarelor mele observări:

Resping cu toată hotărîrea, afirmațiunea că lista națională s'a schimbat cu oameni mai ușori și de mai puțină valoare. Nu ei sînt chemați să judece valoarea acelor candidați, e destul atîta, obștea nu l-a fiut de demni să-i cîdideze pe dior. Așa cred, că acesta nu e primul caz, când purtarea dior a fost excepțională.

Se poate că dilor vor avea acum mai multă valoare între perșionați și poate și pe la comitat.

Așa ales, puteam fi și eu și putea fi oricine, dar cînslea și conștiința mea națională n'am putut o și nu voi pune o nici odată în vânzare. Citez a abirma și acela, că numai și numai purtarea dvoastră a fost cauza înfrîngerii listei noastre pe care preotul Pao a avut curajul, a o numi »plăștriță«. Agris, la 9 Decembrie 1910. *Ioan Tripoș, proprietar.*

— **După pilda celor mici.** În cercurile oficiale din Belgrad se vorbește că fata regelui Petru, principesa Alexandra s'a îndrăgostit de un tânăr ofițer de gardă, care făcuse în mai multe rânduri servicii la palat. Regele Petru prinzând de vestea romanticei aventuri a încercat să o prevină și voia să-și mărite fata, după cât sa vorbea astăvară, cu moștenitorul din Muntenegru Principesa însă nu voi să știe nimic de sfărșitul viselor sale, iar betul ofițer de gardă a fost transportat la un regiment de călărași din Niș.

— **Augustii oaspeți ai împăratului Wilhelm.** Moștenitorul Franz Ferdinand și arhiducele Friderich după cât se anunță au sosit ieri la Potsdam de unde au plecat cu împăratul Wilhelm la Hanovera, ca să facă o vânătoare. Trenul imperial s'a oprit în gara Springe, de unde oaspeții trecând prin așa zisa Porta-Vestfalica au intrat pe terenul de vînătoare.

— **Necrolog.** Ioan Pela comersant în Făgăraș, a repauzat la 8 Decembrie n. în vîrstă de 37 ani. Inmormântarea lui va avea loc la 11 Decembrie n., în cîmîturul comun din Făgăraș.

Odihnească în pace!

— **Femenisul în Bulgaria.** Bulgaria se vede că vrea să bată recordul liberalismului pentru mișcarea feministă, căci după cât se anunță din Sofia, Kunev, vicepreședintele camerei a prezentat un proiect de lege scris de mai mulți deputați, în senzul căruia toate femeile cari au absolvit drepturile să poată fi avocați, eventual judecatori. Proiectul acesta va fi adus cât mai curînd în discuție.

— **Istoricul rochiei cu piedică.** Cea dintîi rochie la modă, cu o fundă pe sub genunchi a fost purtată de doamna Sorel, artistă la Comedie Franceză. Bineînțeles nu era contemplată în felul celei de azi. Un corespondent al ziarului »New York Magazine« voind cu doamna Sorel a ceasă la povestii cum a venit la idea falmoasei rochii. Joca la Theatre Francaise în piesa »Le Recontre« un astfel de rol, în care trebuia să facă numai cîte doi pași pe urmă să se oprească sau să stea pe scaun. Haina proiectată a eșit splendid, căci o stînjenea în toate mișcările ce vroia să facă.

— **Ce fac americanii morăcanoși.** În portul Pasadena din California, după cât scrie »Frankfurter Zeitung«, au sosit zilele trecute mai multe

vase japoneze și au'orlășile orașului au dat un bal în cinstea ofițerilor japonezi. Reușita serbarii a fost însă zădărniciată de publicul damelor americane cari nu s'au prez'ntat la bal, căci nu voiau să joace cu ofițerii japonezi. La această o fenză es adra japoneză a răspuns prin opreliștea ce s'a dat publicului și ș ofițior americane cari veniseră să cerceteze vasele,

— **De ce otrăvește tutunul?** D'rul Andrew Jackson publică o lucrare în »Medical Times« din care ar ieși că mai tot atâtea daune face nicotina cât substanțele aromati e desvoitate din pricina arderii neîndestulătoare a tutunului.

Nicotina s'ar fi evaporînd în cea mai mare parte și ar fi pricinuid mai ales orbirea vremelnică a fumătorilor neînfrînați. Substanțele aromatice sînt derivate din benzoil, baze piridinice și piperidine, mult mai rele decît nicotina.

Apoi otrăvește și oxidul de cărbune pe care îl sorb cu lă'omie mucosașă gurei și gîrășului. Oxidul de cărbune prî iu este otrăvitor la fel cu cele datorite nicotinei. Mai primeștios e fumatul cu țigara. Cel din narghișea aproape nu da oxid de carbune.

x **Unde, unde Ioane?** la Oradea-mare. Unde te dai jos? la »Gara Velenca«. Unde este loc bun pentru dormit, mîncare, beutură bună, auzi Miculă, vinuri și riene din pivnița proprietarului de vie Benea. Da numai spune, acela ce auzi Miculă. Și cei mai de princip ospătăraș ruminăș de al nostru. Cine mă Ioane? da inconoști pe Sărac, da nu-mi mai spune Aureliu Serac! da! bravo, bravo il vom cerceta. Da vă și rog a mă cerceta. Vă rog sprijiniul, Aureliu Serac la gara Vărăd Velenz.

Mihai Radu croitor pentru doamni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public romîm

x **Cînd cumpărați ochelari,** a dresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru ținerea strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiințios, recomandăm prăvălia de articole optice Seelenfreund din Kluj-Kolozsvár piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binocle, ochiane, barometre de prima calitate. Repaturile se fac cu pricepere și grabnic.

x **O reformă în avocatură.** Deoarece proiectul lui Székely în cîteva luni va deveni lege, toți aceia cari pînă la întrea în vigoare a legii nu'și vor cîștiga doctoratul, cu doi ani mai tîrziu numai vor putea fi avocați independenți. Cari voiesc, ca legea nouă să nu-i stînjenească și astfel să îștîge doi ani, aceia să se adreseze către Seminarul de drept al Dr.-ului Dobó (Cluj, Bolyai-utca 3.), cu ajutorul căruia în 6 săptămîni pot depune un riguros. Aceasta e foarte consult, deoarece materialul riguroaselor în urma reformării universitare s'a înmulțit în mod neobișnuit. Institutul împrumută însemnările înlocuitoare de manuale, ce cuprind toate întrebările dela riguroase, din cari apoi pe cei pregătiți acasă îi pregătește pentru cursul de recapitulare scurtă. Cartea »Jogi vizsgák etétele« apărută de curînd se trimite gratis. încrederea.

x **Sanatorul »Liget«** a Drului Iakob în Budapesta primul sanator pentru boale interne din Europa, din pune de toate mijloacele de vindecare și laborator pentru examinat. Mii de diabeți, reumatici, bolnavi de splină și de inimă, cari pînă acum au cercetat sanatoriile din străinătate, acum vor găsi institut corespunzător aici în țară, așadară această instituțiune culturală cu poziție admirabilă împlinește și un gol. Sala cea mare a mașinelor mecanice de vindecare a sanatorului este provăzută cu mașini după sistemul Zanpre și cu scâlzi aieriane.

x **Atragem și pe calea aceasta atențiunea on. părinți,** ca cumpărările de Crăciun să le efeptuiască la Kovács Béla magazin de modă pentru copii, Cluj-Kolozsvár Király tér nr. 1. în întreg Ardealul acesta este unicul magazin de articli pentru îmbrăcăminte copiiilor. Firma garantează pentru calitatea bună a mărfurilor ei și pentru serviciu prompt. în provincă trimete mustre din orice articlii în branșa aceasta.

Magazinul poate fi cercetat fără obligamentul de-a cumpăra.

x **Kotányi János în Arad.** Firma renumită a lui Kotányi János, proprietar de moară de arderu, magazin de import de cafea, tea și de galanterie japoneză, care are filiale în lumea întreașă cu începutul săptămîinei viitoare va deschide filială și în Arad, József-főherczeg-út Nr. 30.

Poșta Redacției.

C. Sibilla. Ne bucură că a avut răvunet schița »Fruntășuț«. Zi-i că cunoști asemenea flori. Credem. De acela am și publicat acest produs literar, deși autorul, care de-oamdată nu volește să-și desvălească numele, ne este necunoscut. Dar ce importă numele — bucură te și dta cu noi, că în această seccă se ivește pe orizont un nou talent literar.

E. B. A sosit prea tîrziu, când alt raport era în z'arie. Informația am utilizat-o. Mulțumiri și multe complimente.

Senin. Ar merge cel mult ca folleton, dar nu l'ar veni rîndul în curînd. Mai scrie-ne despre lucrurile de pe-acolo.

I. B R-gretăm mult că nu putem să împlinim rugămîntea. Cel mult am putea să publicăm o scurtă declarație în care să explici publicului cetitor, că un răspuns în ziare, ci vel dovedi cele afirmate — la forul competent. Să nu fie cu supărare.

Redactor responsabil: Iulia Glurgiu.

Tribuna: Institut tipografic, Niclin și cons.

Vin de deal

să poate căpăta dela 50 litre în sus, prima calitate :

A b	din anul 1910	per hecto	46	cor.
Roșu	(șiler)	»	»	» 48 »
A b	» 1898	»	»	» 70 »
R-zling	» 1902	»	»	» 80 »

Aurelia Dr. Petran,
Arad, str. Lázár-Vámos 4.

Dentist român în Arad.
VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminium, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garantă pînă la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efeptuiesc gratis. Celor din provincie se efeptuiesc lucrările în aceeași zi.

Cele mai bune

oroloage de turn

le pregătește :

Nádler A.

urmașul lui Leutwyler F. E.

Budapesta, VII,
Strada Práter Nr. 9.

- Execută și invențiuni. -
Preț-curent și prospect
— la dorință gratuit. —

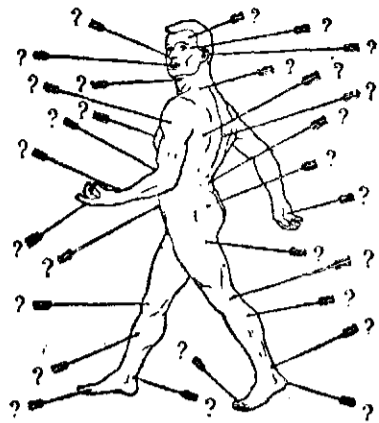
Acei cari se vor provoca la
ziarul Tribuna primesc favor.

- Fondat în anul 1891. -

▲▼ **ANUNȚURI!** ▼▲
se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei«

AI DURERI?

I. După cât știu Flsa fluidul lui Feller alină durerile, le vindecă și alungă slăbirea, vindecă repede și sigur reuma, boala de nervi, junghuri, dureri, influență, răceli, durere de cap, dinți și de șale, cărceii dureri de ochi, migraenă și alte dureri cari nu sunt amintite aici. Fluidul Elsa al lui Feller are efect neîntrecut la răgușeala, gutural, dureri pe pi pt și gât, și a organelor respiratorii și a tuturor boalelor contrase din răceală. E veritabil numai dacă fiecare sticlă poartă numele lui FELLER. 12 sticle mici sau 6 duble ori 2 speciale costa franco 5 cor.

II. Mai aducem apoi la cunoștință că mi de oameni folosesc cu rezultat admirabil hapurile Elsa. Rebrbara contra perturbații or stomacale, spăcurilor, lipse de apetit, arsuri de rinichi, noomat, indispoziție, birzare, lipsă de scaun, dureri de ceum și alte perturbații a organelor de mistuire. 6 cutii 4 cor. Să ne ținem însă de imitații și să facem comanda act pe ad esa

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica Centrala 122 (cott. Agram).

INVITARE.

la adunarea generală constituantă a „Băii de apă sărată”, societate pe acții în Sebeșul-săsesc, carea să va ținea în 20 Decembrie 1910 la 4 oare d. m. în sala de ședințe a casei orașenești în Sebeșul-săsesc.

Obiectele ordnei de zi sânt:

1. Raportul comitetului fondatorilor.
 2. Deschiderea adunării, prin votare ca să se constituie bătă cu apă sărată, societate pe acții din Sebeșul-săsesc?
 3. Statorirea statutelor a societății pe acții (Proiectul statutelor se află pentru fiecare acționar spre vede e publică în arhivul magi-tratului orașeneș și să poate ceti zilnic în timpul oarelor de oficiu.
 4. Alegerea alor 7 membrii ordinari și doi suplenti în consiliul de direcțiune pe 3 ani
 5. Alegerea alor 3 membri ordinari și un suplent în consiliul de inspecțiune pe un an (Alegerile se fac prin votare cu cidui).
 6. Plenipotențierea direcțiunii pentru modificarea statutelor întrucât astfel de modifiări să cer de către tribunalul regesc ca senat comercial. P. T. sunt rugați a să presenta în număr complet. Ca legitimare servește invitarea, care e a să aduce cu sine și arăta la intrarea în sala adunării. Sraînito a decă] acelor persoane cari nu au acții, le este interzis a călă în sala adunării.
- Szászsebes la 1 Decembrie 1910.
Comitetul fondatorilor.

Caut

lângă fetița mea de 2 ani și 2 luni

o fată română

care poșede perfect limba română și e destul de inteligentă, — ca să se ocupe zilnic cu ea, și să isprăviască când e liberă și unele lucruri dinăuntru ale casei.

Reflectantele să se adreseze la Administrația Tr bunei în Arad.

Îngijți-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a să înscrie de membru la

„Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă”.

La acesata asociație poate să se facă membru ori care persoană de la etatea de 16 - 80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor și taxă de cezurile de moare, deja după un an de membre se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor, iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membre, prin oare are nenorocire neputincios de muncă, se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor., însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, se solvește membrului până ce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Membrii înscriși dela etatea de 60 - 80 ani n'au drept la rente. Persoanele dela etatea de 16 - 60 ani pot seona 4 cuota (8000 cor.). Atestat medical nu se cere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de mărișori, poate fie care a și asigura fetele, dacă aceste n'au trecut etatea de 18 ani. Se pot seona 1 - 2 cuota (2000 - 4000 cor.). După solvirea taxelor, iar la măriș, fata primește suma asigurată, iar când atunca — însă cel mult până la etatea de 20 ani — primește o rentă lunară de 30 cor. Tot acesă rentă primește fata până când trăește, dacă după oare care vreme rămâne nemăritată.

Societatea oferă cea mai mare garanță: cuota seonată până a 7,000,000 cor. și anual pes o 100,000 cor. taxe de membru.

Prospecte și blancete trimitem gratis.
Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de încredere în toate comunile.

„Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă”.

Filială pentru Ungaria:
Tiszaújváros (Temesvár, Hunyadi utca 4 szám I. em)

Caut

un candid. de avocat cu praxă

pe lângă condițiuni cât se poate de favorabile.

Dr. Aurel Nyilvan, avocat în Nagysomkút.

Birou de informații!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2-3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

ANUNȚ.

Institutul »PROGRESUL« din Ilia are în comuna Ilia-Murășana (Marosillye)

220 cară nutreț de trifoi și 10 cară nutreț de fân de vânzare.

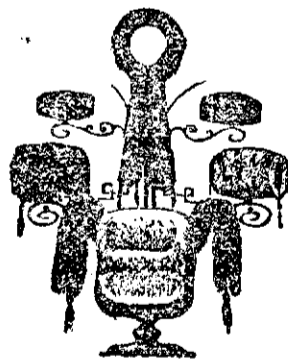
Doritorii de cumpărare să se adreseze susnumitului institut.

DIRECȚIUNEA

Magazinul de blănărie și jocărie Ilie Șteflea

Sibiu—Nagyszombat, Grosser Ring No. 18.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul asortimentă delb nărie cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, — manșoane, boale căciuli pentru domni și doamne ultima modă și lucrate cu gust. Prețuri ieftine. —

Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colliarea mantal lor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de I-u rang.

Gulere și Manșete.

Numai calitate bună. Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Welsmayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

Atelier artistic pentru fotografii
E. DAJKOVITS,

ORADEA-MARE
palatul SAS.

Favor extraordinar începând cu azi.
6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.
6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.
Fotografii esecutate splendid pe pânză tot atât.
Pentru fotografiile de nuntă, cadrul gratuit.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficanți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 376.

Aduc la cunoștința on.
public că mi-am mutat
ospătăria din Boros-
Béni-tér No 2 la No 4,
vis-à-vi de moara Széchenyi.

Vinuri curate, bucătă-
rie gustoasă, în fie-care
Vineri tocană de pește,
trebere și rachiu de prună.

Roagă binev. sprijin
Égető Jánosné.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în
Nagyvárad, Szent János-u. 11.

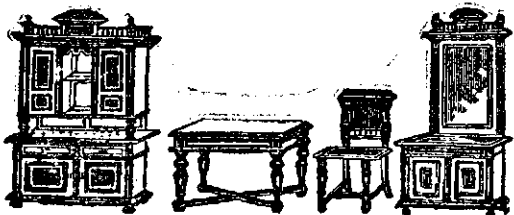
Pregătește gratis tot felul de pla-
nuri pentru iconostase și platoane
bisericești.

Ține în depozit cruci mari pen-
tru drumuri de țară și dulcie.

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

timplar artistic pentru edificii și mobile, în
Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de
școli, biserici, magazine, birouri și
locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări
în cel mai modern stil, pe lângă livrare
promptă prețuri moderate și din material uscat.
Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în
Magyarád se află de vânzare în
cvant mare și mic:

**vin vechiu și nou
de Măderat.**

**Prima băcanie
: din Oradea-Mare. :**

Mihai Petroviciu

= ș'a transmutat =

prăvălia de coloniale

și delicatese

în edificiul „Bazár”
strada principală (Rá-
koczi-ut No 2) lângă
prăvălia lui Huzella M.

Tie o carte postală,

foarte interesantă gratis
e un lucru foarte po-
lară și ușor de în-
țeles și tratează des-
pre cura cu electri-
citate și bolnavi cari
sufer de slăbirea
nervilor, reumă,
neuralgie, pertur-
bații de mistuire,
anemie, insomnie,
dureri de cap sau
orice slăbiciuni;
vor găsi cartea ca
un dar interesant.
În Ungaria nu s'a
împărțit încă nici o
dată gratuit o carte
așa de prețioasă,
noi însă vrem să
facem o jertfă că să
atragem atenția lu-
mei suferinde asu-
pra efectului salutar
al curei cu electri-
citate. Drept-aceea ori-cine s'ar adresa la noi va
primi

gratuit și franco,
în plic, fără nici un obligament, aceasă carte inte-
resantă.

Institutul de ordin med. Electro-Vitalizer,
Budapest, Semmelweis u. 4. fé em 51.
Ordinează: peste săpt. dela 10—1 și dela 3—6 ore.
Duminica și în zile de sărbători dela 11—1 oră.

Cupon pentru o carte gratuită.

Cătră
Electro-Vitalizer Inst. de ord. med.
Budapest, Semmelweis-u. 4. félémelet 51.
Binevoii, vă rog, a-mi trimite o broșură din
lucrarea d-v: „Tratat despre electrograpia
modernă”. Gratis și franco.

Numele

Comuna

Județul comit.....

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou pro-
duct higienic pentru
curățirea părului și
înfrumusețarea lui.
Înlătură petele gal-
bine, bucele prici-
nuite de înfierbân-
țeli, sgrăbunțe și alte
necurățenii de piele.
Crema aceasta ziua
se poate folosi mult
mai cu succes.
1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudrei. Bună în
baluri, saloane și de zilnic folo-
care acopere încrejurile și e cu totul nestricăcioasă la
culorile: roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură Bună pentru dinți
scorburoși și gin-
geii burețoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă
cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer” esență pentru păr Excelentă pentru
înlăturarea mi-
reței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1 te-
glă 4 coroane.

„Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora în
negru, brunet or
în blond părul sur și cărunț. Nereușita colării e exchidă
La comande să se noteze că părul în-ărunțit în ce col are
să se vâpsească (uegru brunet). Un carton 4 coroane

„Ianer” apă care face părul blond
Pentru a vâpsi în timp scurt, în băl, auriu, părul blond
roșu, chlar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 474

Pentru înconjurarea contrafacierilor numiți „Preparatele
lui Rudolf Ianer” ieșite din farmacia sa ca valoare și a
pot căpăia la

Farmacia „Maria ajutătoare” a lui Rudolf
Ianer, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 70.

CANARINI

Cele mai fru-
moase cântărețe
moderne ce-antă
ziua și la lumină. Cântărețta tinăra 4, 5 fl.
de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renunțatele cana-
rine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl.,
după soi. Catalog de
prețuri despre papagal,
pasări trăs-marine măi-
muțe și câini de soi se
capătă înainte trimițând 20 fil Pentru
ajungerea comenzilor la loc în viață se
garantează. — Comanda se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,

Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Dózsa János

măiestru -
cojocar în
Nagyvárad, Zöldfa-passage Nr. 9.

Se recomandă ca măiestru perfect
în ru prepararea tuturor articlilor
aparținătoare acestei branșe precum:

gulere prepara-
tive, gulere boa,
manșoane (muff)
în executare mo-
dernă și după cel
mai elegant gust.
Blane și tocuri
de picioare, etc
Reparaturile se
execută prompt.

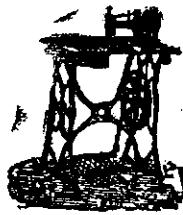
Fluid pentru turisti de Kwizda. Marca de scutire a șerpelui.

Mijloc aromatic probat de fretac pentru întărirea și câștigarea puterii vinelor și mușchilor, contra podagrei, reumatismului, ischiaticului, junghușilor în coaste etc. pentru turiști, vinători, bicicliști și călători ca mijloc de întărire și re-ăstigare a puterilor după drumuri obositoare.

Prețul unei 1/2 sticle cor. 2 — 1/2 sticlă c. 1-20, veritabil se capătă în farmacia. Catalog de pretur gratis și franco se capătă prin depozitul principal

Franz Johann Kwizda, farmacist, înrântul curții; ces. rez. austro-ungarei reg. romane și reg. bulgare. Korneuburg bei Wien g.

M. Schromm
mehanic
Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú utca 27, unde se efectuează tot felul de lucrări atingătoare în aceasta branșă, precum:
mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Se vând
pelângă rate lunare

convenabile, fără orice urcare de preț.

— Numai prima calitate. —

- Instrumente muzicale.
- Arme
- Articole de voiaj
- Ochiane
- Aparate de fotografiat
- Rufe pentru bărbați
- Covoare
- Candelabre
- Mobile de aramă
- Obiecte din argint de China
- Tablouri și statuete
- Casse de bani
- Opuri literare
- Mașini de scris
- Hectografe, la

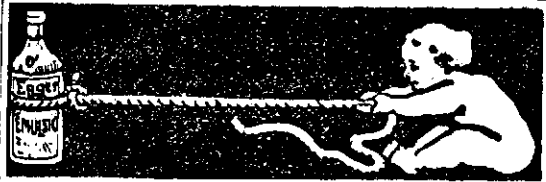
Csiszár Viktor

Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 20.

Succesorul lui Aufrecht și Goldshmidt.

Reprezentanța generală:

S. A. Elek & Comp.

Emușiunea Egger

e veritabilă numai cu marca prezentă.

Se află la farmacia Krebsz Géza, Arad

Pe vreme friguroasă toți părinții să dea copiilor EMUȘIUNEA EGGER, căci interesează și promovează formarea oaselor, îi nutrește și îi face să crească. E mijlocul cel mai eficient contra tusei și a mișcărilor regulate. O recomandă medicii renumiți căci e cel mai bun preparat de știucă, n'are miros neplăcut, e bun la gust și poate mistul ușor și previne deosebite morbururi de copii. La farmacia sticla 2 cor. Cu poșta 3 sticle 6 cor. pelângă trimite rețeta anticipativă a banilor, sau contra ramburs.

Farmacia NÁDOR gyogytár
Budapesta, VI., Bulvardul Váci 17.

Trimitem gratuit și franco fiecărui părinte broșura: „Cum să ne apărăm contra boalelor de copii”.

■ INTREPRINDERE ROMÂNEASGĂ ■

MIHAI FLONTA
ar-trepreneur de zidiri
Oradea-mare-Nagyvárad.
Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9

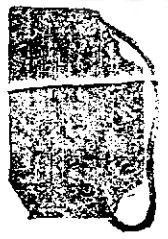
Primește: plănuierea și zidirea de biserici, școlile, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comanda se primesc.

Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

Horváth István

fabricant de instrumente muzicale în
Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, **harmonice**, precum și tot felul de instrumente muzicale. Prețul scoalei Kulifay pentru învățatul cimbalei 7 cor. Țin în depozit piese românești pentru cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco

Turnătoris de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor noi, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonice pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în- te cu descriere în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — pe violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai răsunător, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre readjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — și spre turnarea de toate de metal. Prețuri-courante ilustrate gratis.

Eugen Lieblich

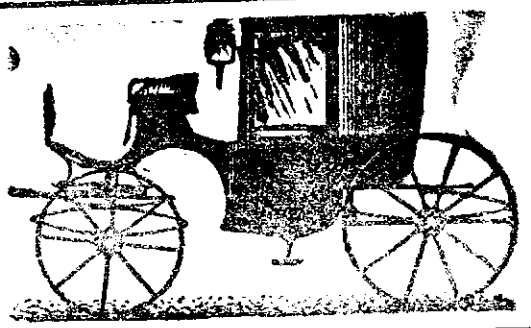
fotograf
Sibiu — Nagyszeben — Hermanstadt
Erzsébet u. No 56 (casa proprie).

— Execută toffelul de icoane artistice. —
Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. **Picturi renumite în oleu** în toată mărimea, după orice fotografie mică. **Fotografierea copiilor** executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimii este primul. — Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios. —
Prețuri moderate. Cu deslușiri servesc.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsuri
Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent de trăsuri noi și — prefăcute. —
Reparaturi și orice lucrări din ramul acesta se efectuează repede și prompt. **Lucru bun, serviciu solid și conștiințios**

NICOLIN - Timișoara - (Centru).

str. Takarekpenztár 4.

Articole de coafură specială.

Chignon, împletituri, turbane, plete, transformații, peruce, bandouri.

Specialități de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noutăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Primul salon pentru frizat, conservarea, ondularea, spălarea, culorarea și curățirea părului și a mânilor din Ungaria de sud.

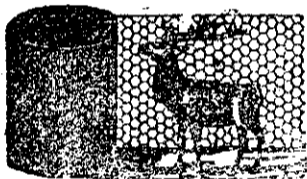
: Prețuri moderate. :

Comande prin poștă se efectuează prompt. Prețuri curente gratis și franco.

Fabricație din țară prima calitate!

Stoboare de sârmă tari și trainice!

In atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vii, p. vile grădini, terenuri de vinetarie etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz. Telefon 120-89. — — — Telefon 120-89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!

Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coșnițe pentru nisip, burlane pentru schintel, coșnițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și stocuri pentru ferești de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

Abonați și răspândiți în toate părțile țării

TRIBUNA

unicul ziar politic național român ce apare dimineața.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofați și care în urma ușurtoarei din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestel stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva cărui oameni să-și încredințeze fără teamă, fără sfilă și cu încredere necazurile or secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va încetă existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum Körút 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul iuse eliberează de materiile de boală, că nurile sufletesti i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranile siflice boalele de țevă, bășică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările orantel și ale sifilului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femelești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În ceea ce privește cura, departarea nu este pledeacă, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătură numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie-că u'a. Institutul se îngrăjește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 11 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta, dela 1 Nov. IV., Muzeum körút 13.

Obiecte mai potrivite pentru cumpărare de Crăciun

se pot căpăta la Intreprinderea Industrială Aradână pentru executarea albiturilor (Aradi fehérmű készítő iparvállalat)

Strada Weitzer János

În zidirea cea nouă a școlii de fete.

Cămăși pentru femei dela 2 cor. în sus
Halate pentru femei " 2 " "
Pantaloni " 1'50 " "

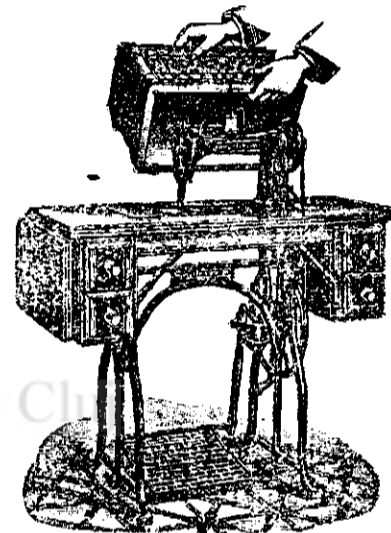
— Telefon pentru oraș și comitat 651. —

Rugă d binevoitorul sprijin al onor. public sunt cu stimă

Freimann Lipót,

proprietarul Intreprinderii Industriale aradane pentru executarea albiturilor.

Cea mai veche prăvălie de mașini de curat și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat în 1880.

Reinhold ZOLLER

măstru mechanic FERÉRTÉPLOM Schillergasse 8. lângă Burg.

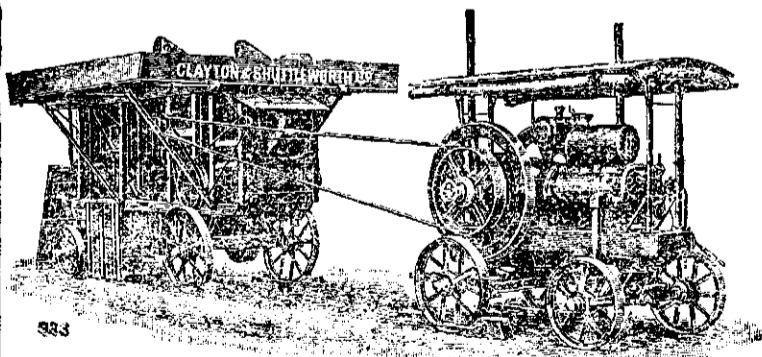
Își recomandă on. public din

toate și provincie marele său atelier mehanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete. Ține în depozit tot felul de gramofone și plăci.

Ține în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singuratic de mașini și biciclete.

Prețuri moderate. Serviciu prompt

Mare depozit în CLUJ.

Inspekția inginerului gratuit.

Agentura fabricel de mașini agricole: Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut. Tulumbe cu motor cu gaz. Motoare cu benzină Oleiuri de uns.

Anteprișa agricolă comercială ardeleană Dr. Oliver Osztian & comp. Cluj (Koložsvár), Ferenc József-ut Nr. 31. Telegramadr: Coloniale Koložsvár. Telefon interurban No. 934.

Articole de specialitate.

Cereți prospecturi.

IGNA DEMIAN

coloratură de baine,
curăţitorie chimică,
şi maşină cu aburi de
spălat rufe albe în
UJ-SZENT-ANNA.

Colorez (văpesc) şi curăţ chemic: tofelul de vestminte bărbăteşti, femeleşti şi copilăreşti, pardesii şi paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stofe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănuşi, borangi-curii etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curat ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere şi manşete, cămăşi bărbăteşti, etc., cari prin maşinile mele de călcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual şi cu acurateţă.

Filiala în Arad, la
Iosif Ştefan, pe piaţa Tököly.
(în casa bisericii române).

Prinul atelier ardelenz aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor şi fabrică de pietrii monumentale.

ERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor şi măiestru pietrar.

Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Biroul Central:

Nagyszében, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Mautner R.

Mi-au sosit prin o cumpărare favorabilă articlii de ieftinătate senzaţională pe cari le vând cu preţuri nemai pomenit de ieftine şi anume: barcheturi fine, stofe, voaluri, delinuri, saphire engleze, chifon, pânze, canavaş, masele şi covoare pe pat **Lînuri engleze** pentru costume, stofe engleze bărbăteşti cu jumătate preţul, covoare şi alţi articlii în bransa aceasta. Pânze veritabile de Rumburg pe jumătate preţ. —

Pavalia este deschisă dimineaţa dela 7—12, d. a. dela 2—7½

Bazarul ieftin alui MAUTNER R. Arad, STRADA HUNYAD 15.

STEFAN SLADECK IUN.

FABRICĂ DE MOBILE

VİRSET

strada

Kudritzner No. 44-46.

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregăteşte mobilele cele mai moderne şi luxoase cu preţuri foarte moderate.

Mare depozit de plane excelente, covoare, perdele, ţesături foarte fine — şi maşini de cusut.

Telefon : Sas-szálloda.

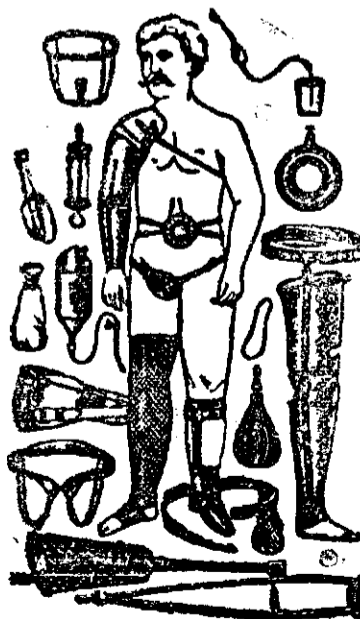
Telefon : Sas-szálloda.

VĂ rog ca renumita mea prăvălie şi atelierul să nu-l confundaţi cu altă d. mă! —

KEPES ELEK pregătitor de bandaje şi mănşer

Oradea-mare (Nagyvárad)

— Sas-szálloda-átjáró (Passage). —

În atelierul meu pregătesc bandaje de surprătură la cazurile cele mai complicate, bandaje de pânteci, ciorapi de gumă, maşini ortopedice, — articole pentru căutarea bolnavilor şi orice lucrări de bransa aceasta cu preţurile cele mai moderate, pe lângă garanţă.

Cearşafuri şi perini din piele de cerb, precum şi alte lucrări de piele de cerb. — Primesc şi curăţirea mănuşilor şi orice reparaţie.

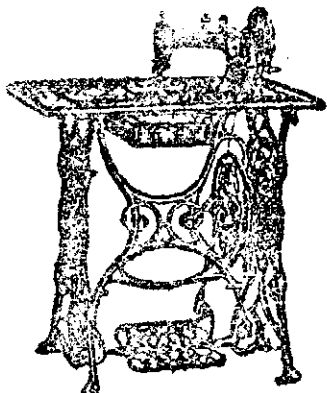
Odăi de probă separate pentru femei şi bărbaţi. Țin în depozit tot felul de specialități (preservative) franceze,

— cari se pot căpăta cu preţurile cele mai moderate. —

La cumpărarea articliilor femeieşti serviciu prin femei.

STAMM EDE succesor RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin
de mașini de
cusut PFAFF
de toată mări-
mea și cu pre-
țurile moderate.
Mare asortiment
de Goarne.
Prețurile se pot
solvi și în rate.

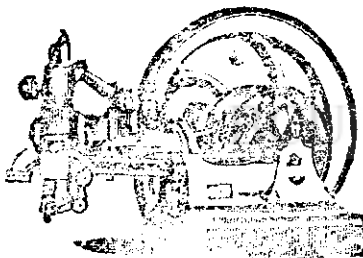
Cele mai noi Patefoane,
fără schimbarea acului pe
lângă prețuri convenabile.

Telefon nr. 459.

Preț-curent la dorință trimite gratuit.

Fabrica de motoare A. G. din Drezda.

Cea mai veche și mai mare fa-
brică de motoare din Germania.

Expedează renumitele motoare și
locomobile de benzină, ulei brut,
gaz și petrolu precum și motoare
absorbitoare de gaze.

Noutăți neîntrecute.

— Generator absorbitor de gaze —
UNIVERSAL.

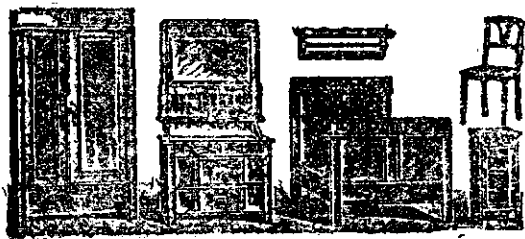
Spesele de mânăre și puterea de cai costă numai
1 fil. pe oră.

Reprezentat general:

Ignác Gellert & Comp.
Budaosta, Teréz körút 41. — Telefon 12-91.
Garantă deplină. — Condițiuni favorabile de plată.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

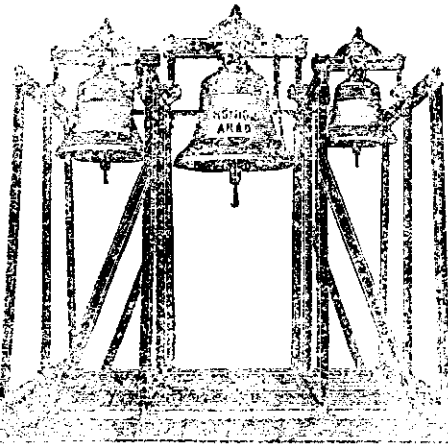

Primește orice lucrări de edificării. Are
în depozit aranjamente complete pentru
odăi, lucrute în atelierul propriu în cel
mai modern stil, dela cele mai ieftine până
a cele mai bune, după planuri proprii
sau la comandă. — Pentru lucrările mele
primesc garanția cea mai extremă. Mare
asortiment de mobile de alamă și fier,
deasemenea și fotolii.

Frideric Hönig

Arad, strada Rakoozi Nr. 11-28.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

turnătorie, fabrică de
clopote și metal, aran-
jată pe motor de vapor

Fondat la 1840.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai fa-
vorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale
cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul
că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiași
tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20-30%,
la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de le-
ce se pot învăț și postamente de fer, prin a căror între-
buințare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele ma-
mari clopote se pot trage fără să se clătine turnaul. Re-
comandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană
de fer, ce se poate învăț cum și turnarea din nou a clo-
potelor vechi sau schimbarea lor cu clopote nouă pe
lângă o suprasolvire neînsemnată.

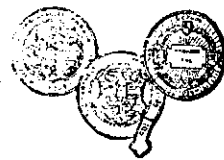
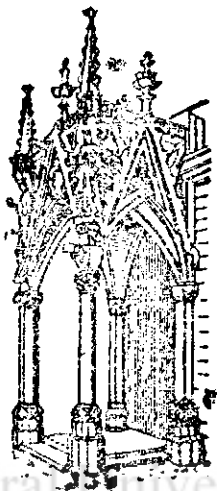
Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la
dorință se trimite gratis.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE —

sculptor și pietrar în

— SZATMÁR-NÉMETI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare
amvoane, grilaje, bazine, statuete, rugi,
cruci, pietre pentru mormânt, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mausolee, poduri,
— scări balustrade, pavagii ș. a. —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniți
— pentru sămânță și sare, tocile etc. —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă
— prețurile cele mai convenabile. —

Se fac gratis desenuri, rezervându-se dreptul de
— proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank,
Stockholm)

în poziție orizontală și ver-
ticală.

Mașini motorice ieftine
și sigure, se pot instala
oriunde.

Motoare sistem Diesel.
Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină,
în cea mai bună execuție!
Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat,
fabricant de mașini agricole

Bpest, VI., Teréz-körút 21.

Cereți catalog.

Telefon 184.

Premiat de mai multe-ori.

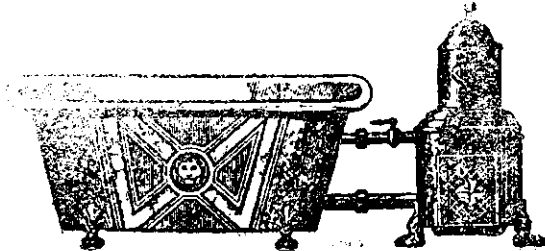
Telefon 184.

CARL PIFFL

Prima fabrică de
obiecte de metal

Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

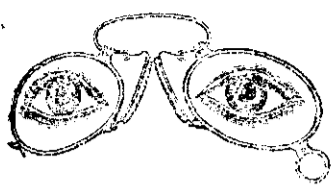
Recomandă obiec-
tele sale foarte fru-
moase și solde de
tinichigierie și
anume: vane de
scăldat, de șezut
și pentru copii, —
scaune pentru scăldat
incălzitoare și vane

de scăldat după cel
mai bun sistem (sistem
propriu) Lăzi pentru
lemn și pentru ear-
buni și alte obiecte de
metal: precum cin-
bere, utcioare și căni.
Catalog de prețuri
la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tăbliță cu numărul casei
și cu numele străzii, mărei și firme de ține. Conducător pentru apă, aranjări pentru
— baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes“.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Karl G. Sadler clasiornicar
giuva erg. n
și optic în
Bestercze, Spital-gasse 23.
(lângă „Hotel Sahling“).

Mare magazin de:

clasiornice de buzunar

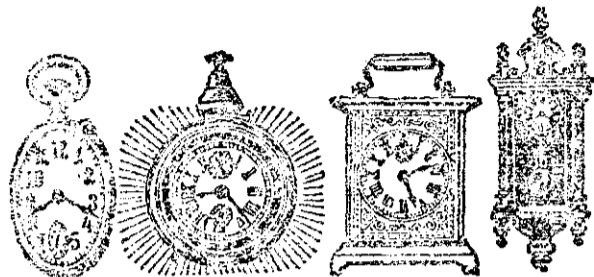
din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Artici de aur și argint.

Articii opticii și
ochelari de
Ratenow.

Reparările a tot felul
de arii în bransa
aceasta se efectuează
cu conștiințozitate și
cu prețuri moderate.

Fondat în anul 1882.

Telefon No. 688.

BRUCKNER LIPOT

tapețier, decorator și fabrică de mobile în

ARAD,

Andrássy-tér, tér palatul Neumann.

(Lângă cofetăria Matzky).

Recomandă mobilele sale propriu pregătite, solide și de o execuție elegantă. *

Pentru camere de dormit dela 190 florini.

**NEUSCHLOSZ
BUTOR**

Sufragerie (pînzitor),

dela 140 florini.

Garnituri de salon,

dela 95 florini.

Prețuri de cumpărare

:: convenabile. ::

Se vind exclusiv MOBILE

din lemn ta e și vestit

NEUSCHLOSZ.

Furnisorul asociației

căilor ferate ungare.

Atelier de I-u rang.

Telefon 670—579.

Telefon 670—579.

Inainte de ce ți-ai fi cumpărat

lemnele de trebuință foc

cereți deslușiri asupra prețului,

căci eu nu numai că

vînd cele mai ieftine

lemne de foc

prima calitate

ci pentru un florin de stîngen le și tai cu fe-
restrău propriu circular.

Așteptînd binevoitorul sprijin, sunt

Cu deosebită stimă:

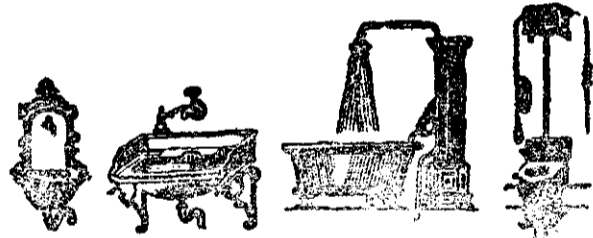
PETRU NOVAC,

negustor de lemne în

Arad, Ovâr-tér 10 (lângă pod) și Teleky-u 4.

Lemne de foc mărunțate expedez acasă.

Apa- ducte.

Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.

cunoscut atît în Budapesta cum și întregă țara. Telefon Nr. 779.

— Primeste pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de
apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi
și școale. — Specialist în sondaj. — Primeste pe lângă condiții avantajoase
ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANCOVICI

ARAD,

Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de toamnă

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri,
cretoane, batisturi și multe alte articole
cari nu se pot toate înșira. ☹ ☹

Postavuri de reve-
renzi, brîuri preo-
țești, roșii, vînațe și
:: negre. ::

Cea mai bogată ma-
gazie în articli pen-
tru sfintele biserici
: și preoți :

Ciorapi împletii în temniță.

Din nici o casă românească
Să nu lipsească!

Doctorul de casă sau DICȚIONARUL SĂNĂTĂȚII.

Impodobit cu 315 chipuri și vorbind despre:

Strictura și funcțiunile organului omului, Medicina uzuală și de urgență, Tot-felul de boale, Accidente, Otrăviri, Asfixii, Epidemii, Contagium, Microbi, Nevroze, Ipnotizm, Medicamente, Plante medicinale, Pansamente, Igiene generală, Alimente și băuturi, Locuințe, Îmbrăcăminte, Igiene preventivă, Igiene etăților și prof., orașelor și satelor, Ape minerale, Idroterapie, Băi, Electricitate, Exercițiu, Gimnastică.

De Doctorul V. Bianu,

medic primar al spitalului I. C. Brătianu din Buzău. Comandor al ordinului «Coroana României». Medic major în rezervă.

Prețul 14 Coroane. + (Porto postal 80 fileri.)
Se poate căpăta la Librăria Tribunei, Arad.

Ingrijirea frumuseții.

Crema Gladys (No II) pentru folosirea de ziua înălbește fața ca zăpada, o face moale catifelată și lucioasă. Ea înlocuiește de minune chiar și pudra. Prețul 2 coroane.

Efectul *Cremei Gladys (No I)* pentru folosirea de noapte nu se arată imediat, însă după o folosință după câteva săptămâni ea are un efect plăcut și natural asupra feței, îndepărtând ori-ce pată și necurătenie din față. *Crema Gladys No II* pentru folosirea de ziua după o folosință scurtă între în privința efectului orice mijloc cosmetic similar. Efectul deosebit al acestui cosmetic excelent constă în aceea, că despoaie pe neobservate suprafața urtă a feței și îndepărtează petele și alte necurății din față, îi dă feței o suprafață nouă.

Crema Gladys este cel mai mare dușman al petelor și necurățiilor de piele cauzate de soare și de agitația aerului.

Prețul 2 cor. Preparator: Vig Béla, farmacie la «Împăratul roman», Budapesta, II, Fő-utca 54.

III

Atențiune!

SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE

ARDELEAN

TRANSSYLVANIA

Str. Cîsnădlei 5. SIBIU. Str. Cîsnădlei 5.

Recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificiul, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai ieftine și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr. cat. dela așezămintele confesionale cu avantajul deosebit), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimit și se dau gratuit, ori ce informații în biourile Direcțiunii, strada Cîsnădlei Nr. 5 și la toate agențiile.

Persoane versate în achiziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții foarte favorabile.

Atențiune!

Prăvălie nouă în Arad.

La 1 Noiembrie am deschis pe Piața Andrassy-ter No 20, lângă Hotelul Central (Központi Szálloda) o

prăvălie de bijuterii și ceasornice.

Magazin bogat în nestemate la bijuterii de aur și argint și la obiecte de argint veritabile de China, astfel, că pot satisface pe deplin și cerințelor celor mai delicate.

În atelierul meu de reparație se execută foarte artistic tot-felul de obiecte în această branșă, ceasornice și se reparază și transformează bijuterii etc.

Principiul meu ca negătător și industriaș e: **Promptitudine, ieftinătate și încredere.**

Sperez că mi se va da ocaziune, ca atât în privința prețurilor cât și a executării de obiecte să conving on. public.

Cu deosebită stimă:

Fellner Samu,
ceasornicar și bijutier.

Atelier Häusler, Bistrița—Bestercze.

Atelierul Häusler

existent de 25 de ani, aranjat de nou, în stilul cel mai modern, se recomandă onoratalui public pentru

Lucrări artistice în fotografie de portret.

Inmăriri fotografice până la mărime

naturală precum și portretete în ulei.

Paștel acvarelle, cadouri de Crăciun și

Anul-nou, executate după orice fotografii.

Prețuri moderate.

Chipuri durabile.

Decorat la mai multe expoziții.

Comenzile pentru Crăciun să se facă inclusive până în 20 Decembrie.

Asortiment bogat în articlii textili

cu prețuri ieftine la firma:

J. B. MISSELBACHER SEN. Sibiu—Hermannstadt.

Fabricatele renumitelor firme:

Benedict Schroll Sohn
Braunau

Regenhardt & Rayman
în Feilwaldau

Pânze, șifon, creton

Măsărițe de damast alb

Barchet-satin

Garnituri de damast pt.

Barchet-croise

cafea albe și co orate

Barchet-pichet

Ștergare de damast

Barchet-cu-șiruri

Ștergare-crep

Satin-gradel

Ștergare-Frottier

Damast-Gradel

Năfrămuțe de batist

Naking, Naturell

Năfrămuțe de in

Satin, Satin-Raye

Gradel de in

Pichet-cu-șiruri

Albituri de in

Țesături mari de nuntă

Albituri de in pentru pat

Pânze impermeabile.

Ștergare p. bucătărie

Broderii de in.

Precum și Barcheturi în culori pentru haine, Albituri-tricot, Albituri și ciorapi, pentru dame, domni, și copii. Șorțuri pentru dame și copii. Acoperitoare cusute, de calitate fină și f. fină.

Albituri pentru domni după măsură, se efectuează solid și prompt.

Albituri pentru dame după măsură, se efectuează solid și prompt.

Specialist în fotografierea copiilor.

Grupuri mari în tablouri.